

Baltijos valstybių kvietimas į
NATO gali būti didžiųjų
valstybių mainai

Vilnius, gegužės 14 d. (BNS) — Rusija gali bandyti atidėti Baltijos valstybių pakvietimą į NATO datą, pada- rydama nuolaidų derybose su JAV dėl kosminės prieš- raketinės gynybos sistemos kūrimo, mano konservatorių vadovas Vytautas Landsber- gis.

„Mes neturime turėti iliuzi- jų, kad Rusija jau susitaisė ar susitaisys su NATO plėtra į Baltijos valstybes. Tas prieštaravimas yra strateginis dalykas Rusijos užsienio poli- tikoje“, pirmadienį surengtoje spaudos konferencijoje sakė iš vizito JAV sugrįžęs V. Lands- bergis. Pasak jo, šiuo metu Rusija siekia sujungti dvi- jų — NATO plėtos ir JAV kos- minės priešraketinės gynybos sistemos kūrimo — problemas į vieną. Jeigu tai pavyks, V. Landsbergio nuomone, atsi- randa pavojus Baltijos val- stybėms atsidurti didžiųjų val- stybių „turgaus lauke“.

„Jeigu JAV išleis į abi dery- bas iš karto, atsirastų abipusis nuolaidų galimybė. Rusijos diplomatai gali suvėlinoti savo poziciją dėl priešrake- tinės gynybos sistemos už- tai paprašydami atidėti Bal- tijos valstybių pakvietimą į NATO“, aiškino jis. „Jeigu pakvietimas būtų atidėtas, tai būtų Rusijos diplomatijos per- galė. (...) Atidėti yra beveik to- lygu neleisti“, pažymėjo kon- servatorius.

* Seimo Biudžeto ir fi- nansų komitetas pirmadienį nepritarė vyriausybės pateik- tam Pensijų sistemos reformos įstatymo projektui. Balsuojant už šį projektą, dauguma komi- teto narių susilaikė. Vyriu- sybės parengtas įstatymo pro- jektas numatė šalia dabar esančio socialinio draudimo, paremto įmokų ir išmokų principu, įvesti trijų pakopų pensijų sistemą, kuri remiasi kaupiamuoju principu. Pro- jekte buvo siūloma Lietuvoje įvesti privalomąjį bei savano- rišką lėšų kaupimą pri- vatiuose pensijų fonduose bei draudimo įmonėse. Pensijų re- formą vyriausybės pareng- tame projekte buvo siūloma iš- dalies finansuoti privatizavi- mo fondo bei valstybės biu- džeto lėšomis.

* Prezidentas (BNS) Adamkus, pirmadienį pri- ėmęs Liberalų partijos ir fra- kcijos Seimo vadovus, pakarto- jęs anksčiau pasakytą, kad pri- esaką nuosekliai vykdyti koalicinės vyriausybės pro- gramą. Prezidentaroje lankėsi liberalų vadovas, ministras pirmininkas Rolandas Paksas, ūkio ministras Eugenijus Gentvilas, Seimo pirmininko pavaduotojas Gintaras Stepo- navičius, Vilniaus meras Ar- tūras Zuokas, Seimo nariai Klemensas Rimšelis, Dalia Kutraitė bei Eligijus Masiulis. Po susitikimo prezidento at- stovė spaudai Violeta Gaizaus- kaitė žurnalistams sakė, kad susitikimas surengtas, norint aptarti Seime susiklostiusią padėtį ir galimybes vyriausy- bei tęsti reformas bei numaty- tus darbus. „Prezidento nuos- tata nesikeičia. Jis norėtų, kad vyriausybė vykdytų užsi- brėžtus darbus, dirbtų ramiai, nuosekliai ir turėtų paramą Seime“, sakė V. Gaizauskaitė. (BNS)

Jis sakė turįs vilties, kad „JAV į tokias derybas neisi- vels“, tačiau konkrečių patiki- nimų, jog taip nebus, iš Va- šingtono neparsivežė. Konservatorių vadovas tei- rė, jog „dabar yra pats palan- kiausias momentas“ pakviesti Baltijos valstybes į NATO, nes vėliau tai padaryti bus sun- kiau.

Lietuva tikisi būti pakviesta į Šiaurės Atlanto sąjungą 2002 metais NATO viršūnių susitikime Prahoje. Jeigu pa- kvietimas būtų atidėtas dar 2 metams, jis sutaptų su dabar- tinio JAV prezidento George W. Bush administracijos ka- dendcijos pabaiga. V. Landsber- gio nuomone, JAV administra- cijai būtų lengviau priimti sprendimą dėl Baltijos valsty- bių pakvietimo kadencijos vi- duryje, negu jos pabaigoje.

* Lietuvos premjeras Ro- landas Paksas gerai ir opti- mistiškai vertina Čekijos pre- zidento Vaclav Havel penk- tadienį pasakytą kalbą, ku- rioje buvo kategoriškai gina- ma Baltijos valstybių teisė kuo greičiau tapti NATO na- rėmis. „Kalba buvo išties puiki, tai buvo mažiausiai poli- tiškai abstrakti ir labiausiai politiškai tiksli kalba, kokią galima girdėti iš NATO šalies vadovo“, sakė R. Paksas. Lie- tuvos premjeras pabrėžė, jog V. Havel tiksliai apibūdino 1939 metų Molotovo-Rib- bentropo pakto neteisėtumą, pasekmes bei įspėjo „apie ga- limybę vėl sugrįžti prie to pak- to“, jei Baltijos valstybės neatmetė rudenį Prahoje nebus pakviestos prisijungti prie NATO. (BNS)

* Socialliberalai pareiškė esą nustebe dėl liberalų keti- nimų „išieškoti glaudesnių kon- taktų ir bendradarbiavimo formų su socialdemokratais“. Spaudos teigimu, praėjusią savaitę tokia galimybė buvo svarstoma skubiai suaukta- me Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) Valdybos posėdyje, ku- riam pirmininkavo premjeras Rolandas Paksas. „Iš publika- cijų aiškėja, jog liberalų lyde- riai svarsto net pačią koalici- jos su socialdemokratais suda- rymo galimybę“, teigiama pir- madienį po pietų paskelbtame Naujosios sąjungos (NS, so- cialliberalai) informacinio cen- tro pranešime. Pareiškime tei- giama, jog „NS pripažįsta kiekvienos politinės jėgos lais- vą apsisprendimą rinktis part- nerius, tačiau mano, jog turi būti laikomasi galiojančių su- tartųjų“. (BNS)

* Seime viena frakciją su- dariusios mažareikšmės su- durio kairiosios Valstiečių ir Naujosios demokratijos parti- jos diskutuoja dėl galimybės susijungti. Kaip pranešė „Lie- tuvos rytas“, birželio pradžioje turėtų būti aišku, ar tokios de- rybės prasidės. Partijose pra- sidėjusias diskusijas dėl susi- jungimo patvirtinęs Valstie- čių partijos (LVP) vadas Ramūnas Karbauskis teigė, kad jeigu partijos nuspre- jungtų, — tai įvyks jau šie- met. Anot Seimo nario, susi- jungimo sąlygos ir detalės dar neaptarinėjamos, tačiau jis neatmetė galimybės, jog susi- jungusių partijų vadove tik- riausiai taptų Naujosios de- mokratijos partijos pirmi- (BNS)

Jungiamąją deklaraciją pasirašo (iš dešinės) LKD pirmininkas Kazys Bobelis ir partijos vicepirmininkas Algirdas Saudargas. (L.R. Elita)

Susivienijo dvi krikščionių
demokratų politinės jėgos

Vilnius, gegužės 12 d. (BNS-Elita) — Šeštadienį Vil- niuje susivienijo Lietuvos krikščionių demokratų parti- jai ir Krikščionių demokratų sąjungai, gimė nauja jungtinė partija — Lietuvos krikščio- nys demokratų (LKDP).

Jungimosi sutartį Vilniuje vykusioje konferencijoje pa- sirašė abiejų partijų vadovai — Algirdas Saudargas, Kazys Bobelis, Petras Gražulis ir Viktoras Petkus.

LKD pirmininku išrinktas 78 metų parlamentaras Kazys Bobelis, iki šiol vadovavęs Krikščionių demokratų sąjun- gai (KDS). Lietuvos krikščio- nių demokratų pirmininko pavaduotoju nuo Lietuvos krikščionių demokratų parti- jos (LKDP) išrinktas buvęs šios partijos valdybos pirmi- ninkas Algirdas Saudargas, nuo KDS pirmininko pavaduo- toju — Edvardas Pabarėčius. LKDP ir valdybos pirmininkus delegavo Petras Gražulis, jo pavaduotoja nuo LKDP tapo Gražina Paliokienė, nuo KDS — Ignas Vėgelė.

Jungiamosioje konferencijoje taip pat buvo patvirtinti nau- jos partijos statusas bei nuo- statai. Statute, patvirtintame šeštadienį, įtvirtinta laikina nuostata, kad KDS atstovai, išrinkti į jungtinės partijos vadovybės organus, nebus per- renkami iki artimiausio Sei- mo rinkimų. LKDP tokių pri- vilegijų atsisakė.

Protestuodami prieš partijų jungimąsi iš šeštadienį Vil- niuje vykusio LKDP suvažia- vimo išėjo apie 30 kunigo Al- fonso Svarinsko vadovaujamų krikščionių demokratų. Kartu su jais iš salės išėjo ir buvęs partijos pirmininkas, aka- demikas Zigmantas Zinkevičius. „Kalbos apie dar vieną krikščionių demokratų partiją yra mitas, absurdas, kuris nie- kada nebus realizuotas. Jie ne- turi nei struktūrų, nei pa- grindo. Tai yra visiškai bejėgė grupelė“, A. Svarinsko šali- ninkų perspektyva pirmadienį spaudos konferencijoje įve- rтино jungtinės partijos pirmi- ninkas, parlamentaras Kazys Bobelis.

ninkė Kazimiera Prunskienė. Seimo vicepirmininkas R. Karbauskis taip pat patviri- no, jog liberalai yra užsiminę apie galimybę Seimo Valstie- čių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijai jungtis prie valdančiosios koalicijos. (BNS)

Norėdami apsaugoti nuo bandymų panaudoti LKDP ar KDS vardus ir ženklus, krikščionys demokratai užpa- telavo abiejų vardus ir sim- bolius.

„Jie išėjo ir salės, bet neišėjo iš partijos“, pažymėjo partijos vicepirmininkas A. Saudar- gas.

Jungtinės partijos valdybos pirmininkas parlamentaras Petras Gražulis teigė, jog bus ne tik siekiama, kad prieš par- tijų jungimąsi pasirašę LKDP nariai nepasitrauktų iš parti- jos, bet ir susigrąžinti anks- čiau išėjusius partietius, kurie yra įkūrę Moderniųjų krikš- čionių demokratų sąjungą (MKDS). P. Gražulis teigė, jog moderniuosius susivieniję krikdėmai priimtų taip, kaip Biblijoje tėvas priėmė sūnų palaidotą — „su iškilėmis“.

„Mūsų vartai yra plačiai at- verti“, tvirtino K. Bobelis. Tačiau susivieniję krikščio- nys demokratai modernie- siams siūlo ne tik derybas, bet iš naujo stoti į partiją. „Ragi- name panaikinti MKDS ir sugrįžti“, sakė P. Gražulis.

K. Bobelis pabrėžė, jog susi- vieniję krikščionys demokra- tai laikysis griežtesnės draus- mės ir negaidsimai „suspens- duos“ kolegas, kurie viešai prieštarauja bendrai priim- tiems partijos sprendimams. „Mes netoleruosime, kad par- tijos narys išstieję iš susirinki- mo kritikuotų viduje priimtą sprendimą. Savo nuomones turime išsiskelbti partijos vi- duje“, teigė K. Bobelis.

* Lietuvos socialdemo- kratų moterų sąjunga šešt- tadienį Palangoje vykusioje konferencijoje kreipėsi į poli- tines partijas, ragindama skatinti moterų dalyvavimą politikoje. Konferencijos pa- reiškime pabrėžiama, kad Lie- tuvos moterys, sudarydamos didesnę gyventojų dalį, nėra pakankamai atstovaujamos tiek Seime, tiek savivaldybė- se. „Skurdo ir vargo Lietu- voje būtų mažiau, jeigu mo- terų valdžioje būtų daugiau“, tvirtinama pareiškime. Social- demokratės ragina politines partijas pasekti Socialdemo- kratų partijos pavyzdžiu ir įtvirtinti kvotas partijų rin- kimų sąrašuose, kad kiekvie- nai lyčiai būtų atstovaujama nemažiau kaip vienu treč- daliu. Šiuo metu Seime yra 15 moterų parlamentarų. Seime iš viso yra 141 narys. (BNS)

* Pirmadienį Kauno va-
lstybinio muzikinio teatro

sodyje paminėtos 29-osios Romo Kalantos žūties meti- nės. Būtent šioje vietoje pro- testuodamas prieš Sovietų valdžią, 1972 metais, apsi- pylęs benzinu, susidegino 19-me- tis jaunuolis. Renginyje daly- vavo Kauno meras Erikas Ta- mašauskas, J. Grudžio kon- servatorijos studentai, R. Ka- lantos artimieji, jo atminimo įamžinimo komiteto, „Aušros“ gimnazijos atstovai. Atminimo valandą vedė aktorius Petras Venslovas. Minėjime E. Tama- šauskas sakė darysias viską, kad kitais metais, per R. Ka- lantos žūties 30-mečio minėji- mas, jau būtų pastatytas pa- minklas šiam įvykiui atminti. Atminimo kompoziciją „Aukos laukais“ sukūrė skulptorius Robertas Antinis. (BNS)

* Norėdama užkirsti ke- lia piktnaudžiavimams, vy- riausybė pavadė įvesti grie- žtesnę ir skaidresnę darbo užmokesčio tvarką valstybinė- se įmonėse. Numatyta, kad tarnybiniai atlyginimai valsty- binių įmonių vadovams bus nustatomi taikant minimalios mėnesinės algos koeficientus, atsižvelgiant į įmonės katego- riją. Ketinama įvesti 6 įmonių kategorijas, o priklausymą tam tikrai kategorijai lems įmonės pardavimų bei pas- laugų apimtys, darbuotojų skaičius ir įstatinis kapitalas. Paskiaus aukščiausios — I ka- tegorijos — įmonės vadovas negalės gauti daugiau kaip 14 minimalių mėnesinių algų, šiuo metu tai yra 6,020 litų. I kategorijai bus priskirta įmo- nė, kurioje pardavimų bei pas- laugų apimtys ne mažesnės negu 500 mln. litų, joje dirba ne mažiau kaip 3,000 žmonių, o įstatinis kapitalas — 300 mln. litų. Vadovo alga taip pat siejama su įmonės darbuotojų darbo užmokesčiu — ji neturi viršyti 5 darbuotojų vidutinių mėnesinių algų dydžio. (BNS)

* Lietuva už mokesčių mokėtojų pinigų rengia kvalifikuotus specialistus už- sienio valstybėms — slaugos specialistai bet kokia kaina veržiasi išvykti dirbti į užsie- nį. Lietuvos sveikatos priežiū- ros įstaigose vidutiniškai gau- nancias 520 litų per mėnesį slaugytojas pirmiausia vilioja galimybė užsidirbti. Užsienyje slaugos specialistų atlygini- mas siekia apie 2,000 JAV dol. per mėnesį. Antra vertus, ir darbo sąlygos ten daug geres- nės, mažesni darbo krūviai, suteikiama daugiau socialinių garantijų. (KD, Elita)

Tėvynėje pasižvalgius

* Lietuvos žmonės labiau- siai pasitiki Socialdemo- kratų partijos pirmininku, bu- vusiu prezidentu Algirdu Bra- zausku. Balandžio mėnesį at- liktos apklausos duomenimis, A. Brazauskas labiausiai pasi- tiki 21.7 proc. apklaustųjų. Šių metų sausį pasitikejimas A. Brazausku siekė 26.1 proc. Antrasis pagal pasitikejamą lieka prezidentas Valdas Adamkus (15.1 proc.). Jo po- puliarumas nuo sausio mėne- sio krito 7.4 proc. III vietą vi- suomenės veikėjų lentelėje užima premjeras Rolandas Paksas, kuriuo pasitiki 8.5 proc., ketvirtasis — Seimo narys Kazys Bobelis (7.1 proc.), penktasis — Seimo pi- rininkas Artūras Paulauskas (6.8 proc.). (BNS)

* Operuodami ligonius, Seimo nariai pažeidžia sa- vo pačių priimtus įstatymus. Tarp dabartinių Seimo narių — 11 gydytojų. Nors gydyti žmones politikams draudžia ir įstatymai, ir parlamento sta- tutas, kai kurie jų, neturėda- mi jokios darbo sutarties su ligonine, daro netgi sudėtin- gas chirurgines operacijas. Ta- čiau įvykus rimtai komplikaci- jai, jokiam teisme nebūtų įro- dyta operuojančių parlamen- tarų kaltė, nes gydytojų politi- kų pavardžių dažniausiai net nebūna operacijos registruo- jantuose dokumentuose. (L.R. Elita)

* Visiems matant ir ži- nant, kas vyksta vaistų pa- saulyje, klesti verslas, „lošia“ dideli pinigai, tik to nedrįsta- ma įvardyti tikroju — koru- pcijos vardu. Pasaulio sveikatos organizacija pastaruoju metu yra pripažinusi net 52 pavadi- nimų vaistus nevertintais. Tačiau net 40 iš jų vis dar var- tojami Lietuvoje. (L.R. Elita)

* „Sūnus atvirai pasakė, kaip buvo. Jam tai didelė pa- moka. Tiesa, žiauroka, bet lai- ku įvykusi ir vertinga. Tikui, kad dabar jis nebandytų kvai- šalų“, taip „Lietuvos rytui“ buvęs premjeras Andrius Ku- bilius kalbėjo apie savo sūnų Vytautą, prieš kelias dienas įkiliavusį rūkant kanapes, va- dinamąją „žolę“. Gegužės 8 d. vakare garsaus politiko 20- metis sūnus su trimis drau- giais buvo sulaikytas Vilniaus Fabijoniškių rajone. Policijos pareigūnai jaunuolių užtik- to automobilyje besisvaiginan- čius kanapių cigaretes. (L.R. Elita)

* Kritimas iš politikos olimpo — valstybinės svar- bos įvykių kupino gyvenimo — į tarnybos nerandantių bedar- bių būrį. Su šia būseną sten- giasi apsiprasti daugelis poli- tikų. Tarp jų — Seimo rinki- mus praėjusių metų rudenį pralaimėję Vytautas Bogušis, Kovo 11-osios Akto signatarai Romualdas Ozolas, Saulius Peteliūnas. (L.R. Elita)

* Lietuvos teisėsaugos in- stitucijose kilusi sumaištis bei įtampa dėl galimo Pa- ronežio nusikaltėlių autoritetu 31 metų Audriaus Lazausko, pravarde „Lazeris“, paleidimo iš Ispanijos kalėjimo iki šiol neatslūgsta. Ispanijos teisi- ninkai, su kuriais kalbėjosi Lietuvos pareigūnai, mano, kad A. Lazauskui ištrukti ir laisvę galėjo padėti tik geras advokatas ir dideli pinigai. (L.R. Elita)

* Ekonomikos žinovai Margaritai Starkevičiūtei kelia įtarimų tai, jog „Mažeikių nafta“ gali būti vienintelė naftos perdirbimo įmonė pa- saulyje, kuri neuždirbo iš per- nykščio „naftos bumo“, kai pa- saulines naftos kainos nuolat augo, o dauguma naftos gavy- bos ir perdirbimo įmonių gavo didžiulius pelnus. (R. Elita)

* Rusijos robotos atsako- mybės bendrovė „Vang- vard“, kuriai norima parduoti Baltarusijos susivienijimo „Belenergo“ skolą „Lietuvos energijai“ prieš metus buvo išvėlusį ir akcijų verslo skan- dalą. Rusijos žiniasklaidoje buvo rašoma, kad už šios men- kai žinomos investicijų verslu užsimančios firmos gali sto- vėti aukšti Kremliaus atstov- ai, manoma, kad su bendrove „Vangvard“ susijęs Rusijos prezidentas Valdimir Putin. (L.R. Elita)

* Pažaislio muzikos vasa- ra — prestižinis renginys, kuriam šiemet numatyti 34 koncertai, dalyvaus 10 solistų iš 17 pasaulio valstybių. Kon- certuos 4 simfoniniai ir 3 ka- meriniai orkestrai, 5 kvarte- tai. Prie dirigento pulsto stovės 11 dirigentų. (KD, Elita)

* „Tai, kad mūsų trenė- riai niūriose sporto salėse išugdo geras krepšininkus, jie daro stebuklus, palyginti su amerikiečių kolegomis, tu- rinčiais idealias darbo sąly- gas, didelį, profesionaliai pa- rengtą aptarnaujančių perso- nalą“, kalbėjo Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausia- sis treneris Jonas Kazlauskas ir pateikė konkrečių faktų. (KD, Elita)

* Valstybinių egzaminų tvarką pažeidusiems dviem Vilniaus mokyklų abiturien- tams švietimo ir mokslo įsa- kymu nebus leidžiama laikyti kitų šių metų brandos egzami- nų. Kaip pirmadienį prane- šė švietimo ir mokslo mini- sterija, nuo brandos egzaminų nušalinti abiturientai sesija- gas tęsti kitais metais. (BNS)

* Darbininkus rengian- čio Petrašiūnų mokyimo centro vadovų algos privertė griebtis už galvų vyriausybės atstovus: kai kurių nuostolin- gai dirbančių įmonių vadovų atlyginimai gerokai lenkia prezidento algą, o Kaune vei- kiančio Petrašiūnų darbo rin- kos mokyimo centro vadovo al- ga praėjusiais metais susilygi- no su premjero alga ir dvigū- bai pralenkė miesto mero at- lygį. (KD, Elita)

* Vilniaus oro uostu per metus pasinaudoja apie 500,000 keleivių. Jeigu viduti- nio bilieto kaina yra 400 doli- rių, tai per metus jie bilietams išleisdžia 200 mln. dolerių. „Lietuvos avialinijos“ kontro- luoja daugiau nei pusę šios rinkos. (LA, Elita)

Sutrumpinimai: K - Klaipėda, KD - „Kauno diena“, LA - „Lietuvos aidas“, LR - „Lietuvos rytas“, LŽ - „Lietuvos žinios“, R - „Respublika“, VŽ - „Verslo žinios“.

Naudotasi Lietuvos grizimo į tėvy- nę informacijos centro atsiųsta medžiaga.

KALENDORIUS

Gegužės 15 d.: Šv. Izidorius, arto- jas; Algėdas, Deimantė, Jaunutė, So- fija.

Gegužės 16 d.: Andriejus, Bitė, Inga, Jonas, Vaidmantas, Ubaldas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

APSAUGA NUO STOROSIOS ŽARNOS VĖŽIO

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Jis yra dažnai susekamas, jau nepagydomai išsiplėtęs. Todėl apsauga yra vienintelis nuo jo šarvas. Per paskutinį dešimtmetį daug kas sužinota apie tokio vėžio atsiradimo sąsają su žmogaus gyvenimo būdu, jo valgiu ir aplinkos reiškiniais. Būsimasis dešimtmetis teiks galimybę labiau išryškinti dabartinį žinojimą. Tyrinėtojai dirba šioje srityje išsijusę, o mes irgi liaukimės snaudę: maistu ir aplinka vilioja taip pavojingą vėžį į savo žarnyną.

Maistas ir gyvenimo būdas

Jau žinomas dviejopas pastebėjimas tokio vėžio reikalas. 1. Storosios žarnos vėžys net dešimteriopai įvairuoja įvairiuose kraštuose — nuo jo retumo Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikos dalyse, iki jo dažnumo Europoje, Naujojoje Zelandijoje, Australijoje ir šiaurės krašte — Jungtinėse Valstijose.

2. Atvykėliai iš jo reto atsiradimo kraštų į vakarietiškus kraštus dar toje pačioje gentkartėje greitai pagausina tokio vėžio atsiradimą savo storojoje žarnoje. Dar to negana. Toks vėžys keičiasi toje pat vietoje. Imkime Japoniją. Ten toks vėžys padažnėjo net pustrėčio karto, kai 1955-1985 metais jų maistas suamerikonėjo ir jų gyvenimo būdas labai vėžiškai pasikeitė. Tas aiškiai įrodo, kad ne prigimtinis, o pats žmogus šaukiasi vėžį savo storojoje žarnon. Aišku kaip dieną, kad tokį vėžį nuo tokios žarnos teibaidys sveikas — ne vėžiškas — tai yra augalinis maistas ir vėžį tolinantis žmogaus elgesys.

Dabartinis mokslas tvirtina, kad vėžį vilioja į storąją žarną riebus raudonos mėsos kėnis ir pieniškas — be stambmenų — sėklų maistas.

Mokslas susekė, kad vėžį vilioja raudonoje mėsoje randami heterocycliniai aminai, kurie atsiranda, karštai keptant mėsą ir jos sultis.

Dar to negana. Jau žinoma, kad stiprus darbtumas ir nenutukimas toliau vėžį nuo storosios žarnos, ką parodo Azijos ir Afrikos gyventojai.

Yra tyrimų, kurie nurodo, kad gausus valgymas vaisių — daržovių irgi baido vėžį nuo storosios žarnos.

Priedui dar žinotina, kad „Folic Acid“ priedinis nuriimas mažina tokio vėžio pavojų. Tyrimai nurodo, kad daug vitaminų kartu su foline rūgtimi imantieji sumažins tokio vėžio pavojų net 75 proc. Tas patvirtinta ir su gyvuliais. Su jais atlikti tyrimai susekė, kad ir kalcio su vitaminu D kiekis baido vėžį nuo storosios žarnos. Iš čia lieso (skim) pieno kasdienis po 4 puodelius gėrimas irgi talkina išbaidyti vėžį nuo storosios žarnos.

Dar to negana. Rūkymas ir alkoholio rijimas labai stipriai vilioja vėžį storojoje žarnon. Taigi, per paskutinį dešimtmetį sužinota, kad storojoje žarnoje vėžio išvengia, susitvarkę su maistu ir ištiesinę savo gyvenimo kreivą vagą — savo gyvenimo būdu, apsiejant be rūkalų ir svaigalų. Taigi, galima gyventi be tokio vėžio, kai imsimės gyventi be rūkalų ir svaigalų, kai kasnosime liesus, daugiausia vaisinius — daržovinius kėnis.

Dar cukraligės net užsimezgimą sutramdykime minėtu maistu ir darbtumu, nes ir ji vilioja vėžį.

Aišku, kad tik maža dalis žmonių pasisavina dabartinio mokslo pasiekimus, o dauguma nutukėlių, tinginių ir rūkatorių, ir su pilstuku bendraujančiųjų, ir toliau vilios vėžį į savo pastogę. Tas pats bus ir su raudona mėsa nesiskiriantiems, su lieso pieno negerčiantiems ir folinės rūgšties priedui neimančiams. O ji yra pigi, ir kasdieninė jos kėnis ir pieniškas — be stambmenų — sėklų maistas.

Saltinis: „Conquering Colorectal Cancer“, Progress Review Groups, April 2000

Gražus būrys vaikų pasirodęs asistuoti kun. Jonui Varaneckui Vilniaus Visų Šventųjų bažnyčioje. M. Černiūtės nuotr.

SUMANI VEIKLA ATNEŠA GRAŽIŲ VAISIŲ VILNIAUS BENAMIAMS

Visų Šventųjų bažnyčia, tai dalis senosios regulos karmelitų vienuolyno ansamblio, kuris prieš porą metų buvo įtrauktas į Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių sąrašą. Šis ansamblis sudaro bažnyčia, varpinė, vienuolyno ir noviciato namai.

1999 metais Vilniaus arkivyskupijai grąžinamas paskutinis šio ansamblio namas Vilniuje, Visų Šventųjų gatvėje #5. Sumanyta ten įrengti vaikų globos namus. Gabaus ir energingo tos parapijos klebono Jono Varanecko dėka, lėšos surandamos Vokietijoje. Jie ne tik pastatą suremontuoja, bet pasibaigus remontams, atvažiuoja pasidžiaugti — su baldais ir net čiužiniais.

Jau 1995 metais kun. Jono pastangomis pradėjo veikti dienos virtuvė vaikams, kurie auga apleisti varginių tėvų. Vaikai didelę dalį dienos praleidavo gatvėse. Juos tekdavo surinkti, pavalgydinti ir skatinti, kad eitų į mokyklą. Į savanorišką darbą pamažu įtraukiami studentai iš Vilniaus Pedagoginio instituto. Su jų pagalba vaikai bando neatsilikti nuo kitų, šeimos augančių mokyklos draugų. Ne tik neatsilikti, bet gal ir pralenkti. Kai kurie vaikai pasirodo labai gabūs. Pasamdoma socialinė darbuotoja. Šiam reikšmingam vaiko globos darbui vis daugiau Vilniaus jaunimo jungiasi ir savanorių greitas ir, kartu su bažnyčios per-

sonalu, savanoriais parapijiečiais, bendrauja su vaikais įkurtame dienos centre. Net ir iš kitų vietovių sulaukiama pagalba.

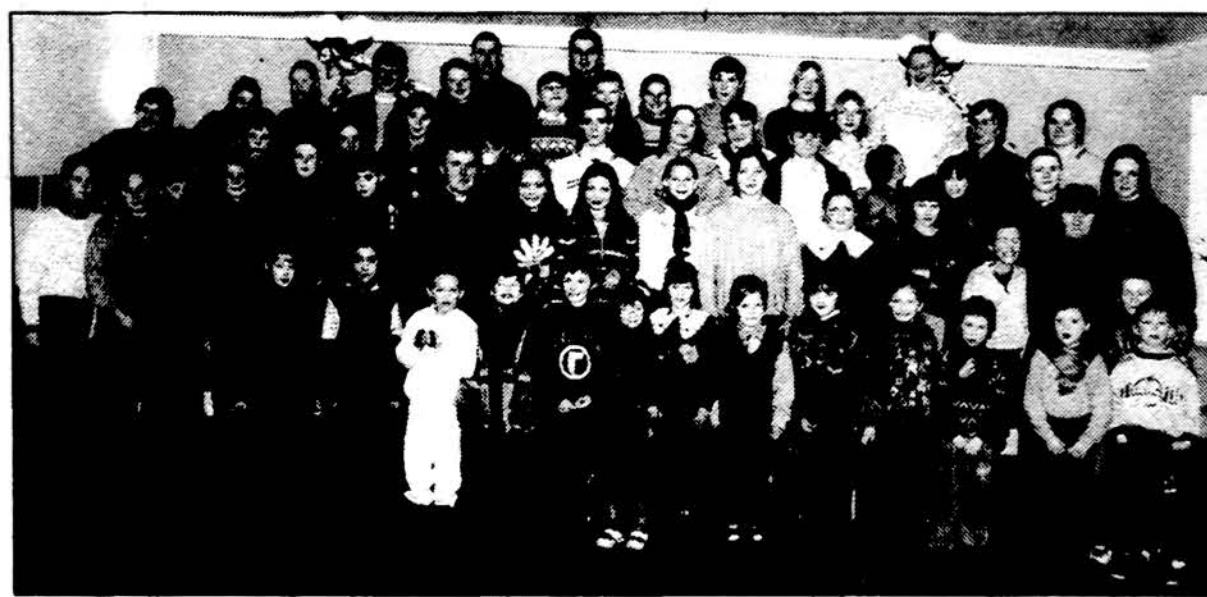
Ekonominei padėčiai Lietuvoje blogėjant, vis daugiau senų žmonių, paliegių užklysta į parapiją. Šiurpus vaizdas matyti šiuos likimo užmirštus. Kun. Jonui tenka ir jais rūpintis. 2000 metais atidaromas sanitarinis — medicininis punktas. Įrengiami dušai, išduodami švarūs rūbai, suteikiama medicininė pagalba. Veikia dienos virtuvė atskirai nuo vaikų virtuvės. Čia bent porą valandų šie gatvės žmonės pajunta namų šilumą.

Nors nesiskundžia kunigas Varaneckas, bet, žinau, jam sunku. Įsteigus dar vieną globos centrą, išlaidos kyla. Vien

pastatų šildymas bei karštas vanduo dušams, baltinių išplovimui ir t.t. išuština iždą.

Nelengva buvo šios parapijos klebonui surinkti lėšas šiam būtinam darbui, nes parapija neturtinga. Kun. Varanecko ypatingas talentas padėjo jam gauti piniginę pagalbą iš turtingesnių vilniečių ir labdaros organizacijų užsienyje. Labai daug padėjo Lietuvos Dukterys bei pavieniai asmenys Čikagoje. Ateina su aukom kitataučiai, parapijos žmonės ir, pagal išgales, Lietuvos valdžia. Nors 2001 metais dar iš valdžios pašalpos negauta. Kodėl? Negaunama pašalpos ir iš arkivyskupijos. Kodėl? Skaitome spaudoje, kad įsteigtas fondas benamiams. Man teko šiuose minėtuose centruose lankytis ir kiekvienas jų vertas labai reikalingos šalpos. Būtų labai gaila, kad šie centrai sugriūtų, nes išlaidos didėja. Padėkim!

Marytė Černiūtė

Kaip smagu būti kartu Visų Šventųjų parapijos dienos centre. M. Černiūtės nuotraukos

VALDOVŲ RŪMUOSE APSILANKĘ SPORTININKAI

Kasdien atkastus Vilniaus žemutinės pilies — Valdojų rūmų — liekanas apžiūri po keletą ekskursijų. Tokia galimybė pasinaudojo ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas. Trisdešimties žmonių grupė buvo olimpiniai čempionai Daina Gudžinevičiūtė, Vida Vencienė, Angelė Rupšienė, Lina Kaciūšytė, Romas Ubaras, olimpiadų prizinkai, Olimpinio komiteto administracija. Rūmų statyba turi būti baigta iki 2009 metų.

Todėl Tautinio olimpinio komiteto pirmininkas Artūras Poviliūnas sakė, kad jis tiki, jog 2012 metų olimpiniai čempionai bus iškilmingai sutinkami ir apdovanojami Valdojų rūmų reprezentacinėje salėje. Sportininkai ne tik lauks apdovanojimų Valdojų rūmuose, bet prisidės ir prie jų atkūrimo. „Mūsų tikslas sujungti visuomenę, kad rūmų atkūrimo idėja plačiai paplistų ir taptų kiekvieno piliečio garbės reikalu“ — sakė

Artūras Poviliūnas. Susipažinę su rūmų istorija, tam pritarė apsilankiusieji. Valdojų rūmų paramos fondo ir Tautinio olimpinio komiteto bendradarbiavimo planuose — galimybės surengti loteriją, skirtą rūmų atkūrimui, bendri renginiai ir akcijos. Valdojų rūmų paramos fondas pavaisino olimpiečius šokoladu iš saldinių rinkinio „Valdojų rūmai“ ir padovanojo reikišius Raimondo Sipavičiaus sukurta video siužetą „Tavo Valdojų rūmai“.

Kartu su olimpiečiais Valdojų rūmuose lankėsi Jurga Tamonienė, „Vienos valso“ po-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

REMS MEDIKŲ STUDIJAS

Viena didžiausių pasaulyje farmacijos kompanijų „Astra Zeneca“ susirūpino Lietuvos sveikatos apsaugos vadybos problemomis. Šios firmos Lietuvos atstovybė savo iniciatyva skyrė lėšų sveikatos apsaugos įstaigų vadovų vadybos žinioms tobulinti, parengę trijų etapų mokymo programą.

„Pastaruoju metu sveikatos apsauga išgyvena gilią krizę, susidariusią ne dėl kvalifikuotų gydytojų stokos, bet didele dalimi dėl neprofesionalių vadovų sprendimų“, sakė Eltai „Astra Zeneca“ atstovybės Lietuvoje vadovas Saulius Šabonas. Trūksta gerų vadybininkų, galinčių vykdyti pradėtas reformas. Įvairių lygių gydymo įstaigų vadovams būtina suteikti vadybos žinių, kad įstaigų veikla būtų argumentuotai planuojama, kad būtų priimami motyvuoti sprendimai. Valstybei savo išgalėmis mokyti dirbančius medikus vadybos yra sunku, todėl, pasak S. Šabono, šios misijos nusprendė imtis privati kompanija.

„Astra Zeneca“ Lietuvos atstovybė jau pradėjo bendradarbiauti su Kauno medicinos universiteto Socialinės medicinos katedra, rengiančia būsimus sveikatos priežiūros įstaigų vadovus ir kitus vadybos specialistus. Farmacijos firma remia jų studijas Lietuvoje ir užsienyje.

Farmacijos kompanija „Astra Zeneca“ Lietuvoje dirba nuo 1998 metų. Mūsų šalyje ji parduoda vaistus onkologinėms, kardiologinėms, gastroenterologinėms, centrinės nervų sistemos, infekcinėms ligoms ir bronchinei astmai gydyti. Naujų vaistų kūrimui kompanija išleidžia milijonus dolerių. 2000 metų „Astra Zeneca“ apyvarta — 15,8 milijardo JAV dolerių. (ELTA)

Prie Vilniaus Visų Šventųjų parapijos bažnyčios veikiančiame dienos centre vaikai ir sotos, ir prižiūrėti. Čionai gatvės vaikataujančius juos priglaužia kun. Jonas Varaneckas, kuriam suaugę jie bus labai dėkingi. Dvasingos aplinkos ir kitokio gyvenimo pažinimas pakreips, jei ne visų, bent daugelio likimus. M. Černiūtės nuotr.

SUNKIŲ, BET SĖKMINGŲ METŲ PRISIMINIMAI

Jono Pabedinsko pasikalbėjimas su Lietuvių fondo steigėju dr. Antanu Razma

Praėjus 40 metų nuo pirmųjų Lietuvių fondo žingsnių (1960.12.08), daug kas atrodo paprasta, tarsi savaime suprantama. Dažnai kalbos kalbomis ir lieka, kai iniciatoriai neturi supratimo ar sugebėjimo imtis sunkaus darbo. Taip buvo ir su Lietuvių fondo idėja. Svarbu pažymėti steigėjų, šiuo atveju dr. A. Razmos, nesvyruojantį nusistatymą pagrindiniais Lietuvių fondo struktūros ir veiklos klausimais. Iš pat pradžių būta spaudimo derintis prie kitų tikslų, keisti fondo pamatus ir kryptį. Kaip vienas iš keturių žmonių (dr. Antanas Razma, Alicija Rugytė, dr. Rimvydas Sidrys ir Jonas Pabedinskas), 1961. 01.08 dalyvavusių pirmajame posėdyje, sekiau šitų užmojų vėlesnę plėtrą. Šiandien idomus paklausti dr. A. Razmą apie Lietuvių fondo praeitį ir jo paties darbus.

— Tada ne tik milijonas, bet ir 100,000 dol. atrodė nepaprastai sunkiai pasiekiamą suma. Viena siūlomų galimybių buvo rinkti pinigų į specialią sąskaitą, kurioje kiekvienam nariui priklausanti suma iki mirties jo ir liktų, o fondui eitų tik procentai. Su lietuviškų bankų direktoriais (Pakeliu, Mackevičium, Sr.) kalbėjau apie tokių palūkanų panaudojimą ir buvau gavęs patvirtinimą, kad jie mielai savo uždarbį paaugotų šitam projektui. Pats pasiūliau prieš nuomonę, kad aukos turi būti iš karto neatšaukiamai skirtos fondui. Nepabijojai daug sunkesnio kelio?

— Ne vienas siūlė atsisakyti iliuzijos, kad galima sukaupti milijoną dolerių ir pasitenkinti palūkanų naudojimu arba fondo uždaviniams naudoti visus sudėtus pinigus, įskaitant ir pagrindinį kapitalą. Vėliau pasirodė, kad galutinį indėlių reikalavimas buvo geras sprendimas. Atsitiko porą kartų net taip, kad stambesnis aukotojas, supykęs dėl kokio nors Lietuvių fondo žmonių pasielgimo, norėjo pasiimti savo įnašus, bet šito jau nebebuvo galima padaryti. Fondui sustiprėjus, niekas nebekalbėjo apie kitokių aukojimo būdus. Neatšaukiama auka fondui ir pagrindinio kapitalo neličiamumas, o tik pajamų panaudojimas lietuvių buvo magiška jėga renkant aukas.

— Iš pradžių įtraukei A. Rugytę, kuri buvo ne tik smarki visokių renginių organizatorė, bet ir krikščionių demokratų bei VLI-Ko veikėja. Kvietei kelis veiklius skautų, tautininkų, liaudininkų veikėjus. Pats mąstė apie LF, kaip visos išeivijos tikslą.

— Į išeivijos galimybes žiūrėjau ne pagal ideologiją ar politinį nusiteikimą, bet pagal profesiją ir pasišventimą lietuvių. Tada galvojau, kad tarp pasitraukusių iš Lietuvos būtu apie 700 gydytojų ir bent pusė tiek inžinierių, prekybininkų, kurie galėtų per neilgą laiką paaugoti po 1,000 dol. Vadinasi, milijonas nebuvo tik lakios vaizduotės išdava, o realybė. Kadangi fonas buvo apolitiškas, jis susilaukė plačios pačių ideologinių pajėgų paramos. Tačiau, neskaičiuojant dr. J. Valaičio darbų ir adv. A. Kezelio teisinių paslaugų, pradžioje pasigedome santarietį paramos, kas krito ne vienas į akį.

— Kas buvo tie pirmieji aukotojai, kurių dėka fondas pajudėjo?

Dr. Antanas Razma.

— Štai pirmieji dešimt Lietuvių fondo narių: Ferdinandas Kaunas (2,000 dol.), Kazys Šukys (1,000 dol.), Antanas Razma (3,000 dol.), inž. Viktoras Naudžius (1,000 dol.), dr. Balys Paškus (1,000 dol.), dr. Petras Kisieliūnas (2,000 dol.), Jonas Andriulis (1,025 dol.), Juozas Vaineikis (600 dol.), Antanas Valiūškis (1,000 dol.), dr. Rimas Vie-niūsis (1,000 dol.).

— Kiek tada buvo svarbi reklama, fondo tikslų aprašymai, nuolatinis spaudos pritarimas? Kas daugiau šiam projektui padėjo?

— „Draugo“ redaktorius kun.

Pavasaris Lietuvoje: dabar pats žiedų potvynis — kaip tik Motinos diena. Nuotraukoje — Kedainių vaizdas. Jono Rimkaus (Elta) nuotr.

P. Garšva, kun. dr. V. Rimšelis, A. Baronas, vėliau V. Butėnas, A. Juodvalkis ir kiti nuolat ir labai pozityviai rašė apie domus tikslus ir galimybes. Ne mažiau buvo ir priekaištų, pasisakymų, ypač „Naujienose“, kur fondas buvo rodomas kaip neįvykdoma svajonė ar utopija. Priešingai kumas galėjo kilti ir dėl to, kad nemažai išeivių grupuočių į fondo auginimą žiūrėjo kaip į naujienų tikslams aukų rinkimą ir konkurenciją senoms organizacijoms.

— Tada dar nebuvo žymus visuomenės veikėjas. Ar nebijojai, kad šitas užmojis gali nepasisekti?

— Studijuodamas Tuebinge (Vokietijoje) buvau studentų organizacijų valdybose, bet atvykęs į Ameriką ir dar gyvendamas nuošaliau — Wilmingtone, už geroką 40 mylių nuo Čikagos, į visuomenės veiklą neįsijungiau. Tada atėjo mintis ką nors vertingo pasiūlyti išeivijai, nors šitai idėjai įkūnyti tikejausi atrasti iškilnių asmenų. O savo pareigą supratau tik kaip didesnės pinigų sumos paaugojimą. Turedamas medicinos praktiką tarp amerikiečių ir skaitydamas jų spaudą, pastebėjau, kad milijoniniai privatus fondai išlaiko daugybę organizacijų, universitetų, gelbsti žiniasklaidai. Išėjo neplanuotai: reikėjo patiam imtis vadovavimo.

— Jau pačiuose pirmuosiuose pasėdžiuose, steigiant Lietuvių fondą, ar šie bendruomenininkai draugiškai susikibo reikalaujanti, kad LF svarbiausia, gal net lemiamą, balsą turėtų JAV LB. Man pasirodė, kad Pats tada mandagiai, bet kietai laikėsi pozicijos, jog fondas turi būti valdomas tu, kurie jam aukoja.

ir prancūzas Anri Pirenas. Vienas kito klausia: „Ko eisiame pamatyti — senamiesčio su senomis bažnyčiomis ar naujos Stokholmo rotušės? Tuomet rotušė buvo lyg modernios architektūros iššūkis. Kazkuris iš jų atsakė: „Kadangi mes esam istorikai, eisime žiūrėti modernios rotušės“. Labai metaforiškai skamba. Ir kitas išmintingas žmogus Robert J. Colingwood yra pasakęs: „Prasti istorikai pradeda nuo seniausių knygų, o geri istorikai pradeda nuo naujausių knygų“. Štai iš kur ateina klausimas. Jis gali ateiti iš naujausių knygų. Tačiau humanitariniai mokslai ne tik šitą šaltinį turi — jie turi visuomenės sąmonę, kaip šaltinį mokslui, ne tik grynąjį mokslą. Visuomenės sąmonės požiūriu Vakarai daro tyrimus, kas yra aktualu visuomenei. Tai ir yra istorijos didaktikos tyrimai. Pavyzdžiui, kokia yra aktualiausia istorijos figūra: im-

— Skelbdamas „Drauge“ savo straipsnį apie milijoninį fondą, net nežinojau, kad bendruomenė turėjo numacių Geležinio Vilko fondo išjudinimą. ALB centro valdybos pirm. S. Barzdukas, perskaitęs mano idėjas, atvyko su vicepirm. inž. Nasvyčiu į Čikagą pasišvėrėti, ar rimtai fondas organizuojamas, o gal net atkalbėti arba siūlyti prisidėti prie Geležinio Vilko. 1961.03.19 įvyko bendras posėdis — fondo organizatorių (20 asmenų) su ALB atstovais S. Barzduku ir dr. A. Nasvyčiu, kuriame dalyvavo prel. M. Krupavičius. Pamatęs, kad pas mus susirinko rimta publika, Barzdukas pakeitė savo nuomonę ir pritarė bendruomenės bendradarbiavimui su LF. Bet priešiškas neįsivienyko, ir New York vykusiam JAV bendruomenės tarybos suvažiavime 1961.09.02 dr. A. Nasvytis nenorėjo įtraukti net svarstyti apie LF. Kada man vis dėlto buvo leista kalbėti, aš jau buvau atsivežęs savo lešomis advokatą A. Kezelį, suredaguotus LF įstatus ir įrodymą, jog fondas jau turi 20,000 dol. ir dar pažadų už 60,000 dol. Tuo tarpu LB Velezinio Vilko fondas dar buvo diskutuojamas komisijose. Tada didelė dauguma LB tarybos pasisakė už LF, liko prieš dr. A. Nasvytis su keliais nariais.

— Gyvendami Čikagoje dažnai galvojame, kad išeivijos veikla reikiama tik mūsų pašonėje, o LF jau turėjo plėstis ir plačiau, todėl važinėjai po telkinius. — Iš pat pradžių galvojome siekti pritarimo ir aukų ne tik Amerikoje, bet ir kitose kraštuose. LF yra didelių aukų iš Kanados, Australijos, Vokietijos. JAV Lietuvių Bendruomenės skyrėi įvairiose kolonijose parodė ypatingą prielankumą fondui. Vazinėjau pas juos. Pirmi trys darbo metai buvo patys mielieji, kad ir sunkiausi. Prisimenu, atsibudavau nakties vidury su nauja idėja ir keldavau ją užrašyti.

— Kokios, Paties manymu, buvo LF sėkmingo augimo priežastys?

— Tuo metu buvo pribrendęs laikas kaupti išteklis ne vien atskiriems tikslams, bet plačiai lietuvių misijai išeivijoje: jaunimo lietuviškumo auklėjimui, lituanistinės mokykloms, kultūrinės apraiškos, žiniasklaidai remti. Padėjo daug ir tai, kad pinigų tvarkė patys aukotojai. Nuolatinis fondo garsinimas padėjo gauti aukų per testamentus.

— Kuo labiausiai džiaugiesi ir kokias pataisas matai esant reikalinga padaryti Lietuvių fondo veikloje?

— Tikrai nesapnavau tokio fondo pasisekimo. Turime 7,000 įvairiausių nusiteikimų, profesijų, partijų, organizacijų ir amžiaus narių. Per tą laiką surinkome netoli 11 milijonų dolerių, dar turime 3 mln. kapitalo užaugimo, o 9 milijonus dolerių išdaliname visokiems lietuviškiems reikams. Kaip praėjusiais ir šiais metais, tikimės kasmet pakirsti bent po vieną milijoną dolerių lietuvių darbam remti. Norėtusi, kad atsirastų daugiau aukotojų iš jaunosios kartos, taip pat ir iš naujai atvykusiųjų. Norėtusi, kad nuolat rastųsi rimtai nusiteikusių dirbti fondo gerovei. Reikia pagerinti fondo įstatus, išryškinti ir tinkamai panaudoti naujai žadamas premijas.

— Kas tai yra Lietuvių fondo steigėjo dr. Antano Razmos premija?

Nukelta į 5 psl.

Ar žmonėms reikės gydytis žolelėmis?

Kas gi tie vadinamieji „baby boomers“, kurių mastu žinia sklaida dažnai matuoja šio krašto gyventojų amžiaus ribą ir su metų skaičiumi besikau-piančius negalavimus? Tai buvusieji „pokario vaikai“, dabar jau persirintę amžiaus vidurį, artėjantys prie pensininko duonos. Kai po II pasaulinio karo namo grįžo kariai ir skubiai kūrė šeimas, netrukus visoje valstybėje pagausėjo gimimai. Tuomet taip pat prasi-dėjo priemiesčių plėtra, nes jaunos šeimos su mažais vaikais ieškojo ramesnės gyvenamosios vietos, daugiau erdvės, žalumos.

Dabar jau toji pokario kūdikų karta yra sulaukusi brandaus amžiaus, su kurio slinktimi ateina ir vyresniuosius žmones kamuojančios negalios, ligos. Tad nenuostabu, kad vaistų apyvarta vis didėja, didindama gamintojų pasnaudas, o vartotojams — išlaidas. Tiesa, tam tikrą su receptais gaunamų vaistų kainos dalį apmoka „Medicare“, tačiau vis tik nepakankama, todėl daug vyresniųjų amerikiečių turi rinktis: vaistus ar blogėjantį sveikatos stovį.

Žinoma, vaistų pramonei tai tikra šienapjūtė. Pernai su receptais perkamų vaistų apyvarta pagausėjo beveik 19 procentų, atnešusi gamintojams netoli 132 milijardų dolerių pelno. Pagal JAV Valstybinio sveikatos rūpybos instituto tyrimus duomenis, čia ne vien vaistų kainos kaitos, bet ir gydytojai, kurie pastaruoju metu prirašo daug daugiau brangiai kainuojančių vaistų, kaip anksčiau.

Daugiausia vaistų priranda nuo per aukšto kraujospūdžio, cholesterolio, artrito, diabeto ir kitų ligų, dažniausiai siejamų su vyresnio amžiaus ligonijomis. Vis dėlto tarp 1998 ir 2000 metų vaistų apyvarta padidėjo per 40 procentų. Tai pakėlė mokslų mokamą sveikatos apdraudoms, darbdavius privertė padidinti atlyginimus, skiriamus už pragyvenimo išlaidų padidėjimą, o valstybei ir valstijoms reikėjo kur kas daugiau lėšų skirti nepasiturinčių gyventojų sveikatos reikmėms.

Verta atkreipti dėmesį į aukščiau minėto instituto pateiktas priežastis, dėl kurių pastaruoju metu pakilo vaistų kainos. Tvirtinama, kad pagrindinės yra trys: 1. 42 proc. sudaro didesnis skaičius gydytojų prirašomų receptų vais-

tams; 2. 36 proc. — yra del brangesnių vaistų, kuriuos savojamieji pacientams parenka gydytojais ir 3. likusieji 22 proc. — tai „natūraliai“ didėjančios vaistų kainos.

Tačiau tokioje gausioje brangių vaistų apyvartoje ižiūrima ir teigiamų reiškinių: amerikiečiams prirašomi geresni, stipresni ir veiksmingesni vaistai, kaip bet kuomet anksčiau, todėl ir gyventojų sveikata apskritai yra geresnė. Nuo 1988 metų chroniškos ligos ir negalios žmonėms, sulaukusiems 65 metų, labai sumažėjo — žmonės ilgiau būna sveikesni, darbingesni, savarankiškesni, reikalingi mažiau priežiūros — ir tai geresnių vaistų dėka. Be to, jų savarankiškumas bei sveikatingumas sutaupto apdraudus įstaigoms ir valstybei nemažai pinigų.

Vyresnieji amerikiečiai gyvena ne vien vaistais, bet išsamesne, suprantamesne informacija, kaip pakeisti savo gyvenimo būdą ir saugoti sveikatą, kad ji ilgiau tarnautų. Šiuo metu daug vyresniųjų tų patarimų laiko: nerūko, nevartoja alkoholio, daugiau mąkstina, ir laikosi sveikesnės mitybos. Visa tai — kartu su geresniais, naujesniais vaistais — suteikia žmonėms galimybes ilgiau, sveikiau gyventi.

Vis tik vaistų ir sveikatos rūpybos klausimas nepraranda savo aktualumo. Nereikia stebėtis, kad kiekvienas kandidatas „stengiasi“ balsuotojams įspirti kaip tik sveikatos rūpybos padidinimo ir vaistų kainų sumažinimo pažadai. Daug apie vyresniųjų piliečių aprūpinimą, kad senatvėje nereikėtų kęsti nepriekingų ir negalių, prieš rinkimus kalbėjo ir George W. Bush. Tačiau ne vien nuo prezidento gerų norų (ar žodžių) tų pažadų išpildymas priklausos. Prezidentas pasiūlė skirti 153 milijardus dolerių, kad būtų kompensuojama dalis vaistų kainos ir kai kurios svarbios „Medicare“ reformos. Jo pasiūlymą pritaria respublikonai, bet demokratai pasisakė, kad tokia suma — tik lašas kibire; ji per maža ir jokių būdu neužkamsys visų spragų, kurios dabar taip ryškios. „Pokario kudiškai“ peržengus pensininko amžiaus slenkstį jos dar labiau išryškės, tad klausimas yra opus ir jį „po kilimu pašluoti“ bet kuriai partijai yra pavojinga.

tyrinėta ir nieko daugiau nauja negalima atrasti? Pavyzdžiui, kad ir paankstinti Lietuvos vardo paminėjimo datą?

— Aišku, kad galima paankstinti. Tarkim, buvo kilęs klausimas dėl Saulės mūšio vietos. Ligi šiol rodomas laukas, kur XII a. vyko Saulės mūšis. Apie jo vietą sprendžiama, remiantis XIX a. vokiečių istorikų žemėlapiu. Aišku, tai yra geriau, negu apskritai burti. Bet žinot, pabrėžiantis lietuviškumą gali būti pasikeitęs. Prof. G. Gudavičius sugrįžė šią versiją, kad Saulės mūšis įvyko į šiaurę nuo Šiaulių. Jis mano, kad dar iki Šiaulių kariuomenės turėjo susidurti, nes vokiečiai grįžinėjo iš pietų. Kai prof. E. Gudavičius paklausė, ar blogai bus pažymėti tradiciniai mūšio vieta, jis atsakė — gerai. Jeigu kada nors pavyktų tvirtai pagrįsti, kad vis dėlto Saulės mūšis įvyko joje vietoje, kur prof. E. Gudavičius

spėja, šis sako — tad mes pastatytume kitą paminklą ir sakytume, kad 100 metų buvo galvojama, kad mūšis vyko ten — eikit ten pasizhūrėti. Ir viskas. Ką daryt? Nieko kito nepadarysi. Apskritai viskas yra hipotezės, niekas nėra iki galo įrodyta. Visą iki galo žino tik ponas Dievas. Kartais susidaro iliuzija, kad istorijoje kai kas yra žinoma, o kai kas visiškai nežinoma.

Dėl 1009-ųjų metų — ar gali Lietuvos vardas būti paminėtas anksčiau? Nors aiškėja, kad visiškai neatsitiktinai 1009 metais Lietuva buvo paminėta. Anksčiau mums atrodė, kad tai atsitiktinumas. Bet aišku, kad Brunonas Bonifacijus, busimasis šventasis, gavo specialiai į Lietuvą. Aiškiai, matyt, buvo kažkur nugirdęs iš kaimynų — ar iš Ki-jevu, ar iš prūsų ta žinia buvo atėjusi. Iš tos aplinkos buvo ir šv. Vaitiekus Adalbertas, kurį prūsai nužudė.

Bus daugiau

DABARTIS KELIA KLAUSIMUS ISTORIJAI(1)

Nr.2

Kai pasižiūri, kur nuvingiuoja nulinė izoglosa, sako, ji kažkur apie Balstogę ir baigiasi (juokiasi)... Juk dar prieš 10 tūkstančių metų čia stūksojo ledynai. O kažkur, kitose Europos dalyse, kultūra pamažu judėjo į priekį. Pavyzdžiui keramika pas mus vėluoja keturis tūkstantius metų, lyginant su ankčiausiomis radimvietėmis. Tai ko norėt? Viskas yra pamažu, difuzinis kultūros slydimo mechanizmas Europoje yra akivaizdus. Kažkur yra civilizacijos branduoliai, ir nieko čia nepadarysi. Kai taip nusiteiki, paaiškėja, kad per 1000 metų mūsų tauta sugebėjo šį bei tą sukurti. Ir tai yra, svarbiausia, pagrindas mums šiandien. Tai nėra taip blogai.

— Sakote, dabartis užduoda klausimus praeičiai. Jeigu tokius klausimus kelia A. Bumblauskas, tai ir yra dabarties klausimai?

— Tai yra vienas svarbiausių dalykų, kuris ir atriboja šiuolaikinę istorijos mokslą nuo tradicinio. Tradicinis mokslininkas sako — pirmiausia reikia eiti į archyvus. Pavyzdžiui, istorikas Zenonas Jonynas reikalavo iš Dalios Daugirdaitės-Sruogienės, kad ji atneštų lagaminus istorinių šaltinių. Šiandien juokingai atrodo, nors dar paplitusi tokia nuomonė. Kyla klausimas: iš kur tu žinai, ko tu eini į archyvus? Ko tu ten ieškai? Ko tu apskritai ten eini? 1929 metais Stokholme išlipa du vieni žymiausių Europos istorikų — belgas Markas Blokas

peratorius Fridrichas Barbarosa ar kompozitorius Johanas Sebastijanas Bachas? Bismarkas ar Šumanas? Sudaromos lentelės ir tuoj pat paaiškėja, kad jeigu tu rašai apie žmogų, kuris neaktualus istorinei sąmonei, visų pirma tavo knygų nepirks. Pas mus tokių tyrimų dar tik pradinė stadija. Vakaruose yra plėtojami specialūs moksliniai tyrimai. Tuo užsiima istorijos daktika — jos objektu tapo ne — kokias lenteles paįsyt ant lentos, kad vaikai geriau suprastų istoriją, o ką apskritai reikia mokyti iš istorijos? O koks istorijos dalyko turinys, tarkim, mokykloje? Dėl to istorijos daktika apskritai pradeda tirti istorinę sąmonę — ko žmogui reikia iš istorijos? Ir pagal tai konstruoja tyrimą ir dalyko turinį mokyklai. Tačiau bet kokie tyrimai nepakeičia atskiros istorikos vaidmens, kurį galima pavadinti ir intuityviu. Geras istorikas ir yra tas, kuris sugeba nujausti

kiek galint platesnę, visuomeninei reikalingą problemą, klausimą, taikytiną istorijai. Šiuo atžvilgiu jeigu istorikas savo atsakymu sugeba suaktualinti istoriją, tuo jis ir yra svarbus bei reikalingas visuomenei. Šiuo požiūriu, matyt, keldamas klausimą istorikas kažkuria prasme yra kaip Demurgas. Jis vis tiek imasi atsakomybės, sakydamas: klausimas, kurį keliu praeičiai, yra reikalingas ne tik man, bet ir dar kažkam. Savo seminar istorikus, archeologus spaudžiu: „Kam tavo tyrimas reikalingas? Jeigu esi archeologas, tu įrodyk savo kurso draugui, kad tavo tyrimas yra reikalingas, kad jis yra kažkuo aktualus, net jeigu aš specialiai nesidomiu archeologija. Tai yra svarbus momentas. Tai yra istorijos mokslo aktualumo ir visuomeniškumo dalykas.“

Tūkstantmetis. O gal daugiau? — Nejaugi jau viskas iš-

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

ŠLOVINGAS VIEŠPATIES BUVIMAS

V Velykų sekmadienis

„Štai Dievo padangtė tarp žmonių“. Ši mintis iš antrojo liturginio skaitinio dažnai kartojama Šventajame Rašte. Ji žadina mūsų tikėjimą ir primena tuos laikus, kai prie Sinajaus kalno Izraelis formavosi kaip Dievo tauta. Nuo tada buvo nuolat suvokiamas Dievo, kažkokių būdų gyvenančio tarp savo žmonių, buvimas. Dievo esamybė išreiškė Sandoros skrynia. Viešpats buvo vaizduojamas kaip „sėdintis ant kerubų“ (1 Sam 4, 4). Kai Dovydas užėmė Jeruzalę ir padarė ją sostine, vienas pirmųjų jo užmojų buvo pastatyti šventyklą Viešpačiui, kad jis galėtų gyventi tarp savo žmonių. Dovydas sakė pranašui Nathanui: „aš gyvenau kedro namuose, bet Dievo skrynia pasilieka palapinėje!“ (2 Sam 7, 9). Biblijos autoriai anaipol nevienodai išvaizdavo Dievo buvimą tarp žmonių. Štai Pakartoto Įstatymo knygos autorius specialiai vengia šventyklas, kaip Dievo pasilikimo vietos, sampratos. Čia šventykla suvokiama kaip Dievo pasirinkta vieta — buveinė jo vardui (plg. 1st. 12, 11). Dievo „vardas“ yra jo asmens ir kartu dieviškojo buvimo nuoroda. Tačiau tokia samprata stengiamasi pabrėžti, kad Dievas netelpa šventykloje, jis nėra uždarytas pastato erdvėje.

Patį ypatingiausią ir garbingiausią Dievo esybės formą įgyvendintą Jėzų Kristų. Evangelistas Jonas radikaliausiai atskleidžia šią tiesą žodžiais: „Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų“ (Jn 1, 14). Evangelistas pavartojo graikišką žodį, nusakantį Viešpaties buvimą kaip „palapinės pasistatymą“. Šią sąvoką Jonas atkreipia dėmesį į Senosios Sandoros skrynias ir parodo, kad Dievo esamybė nuo šiol įkūnyta „kūnu“.

Jėzui grįžus pas Tėvą, Viešpaties buvimas tarp mūsų įgyvendinamas daugiopai. Viešpats esti Žodyje, kai jis yra skaitomas ar skelbiamas. Viešpats yra ir ten, kur du ar trys susirenka jo vardu. Ypačingų būdų Viešpats yra Eucharistijoje.

Apiešikimo knygos autorius, rašydamas apie Dievo buvimą šiandienos skaitinio ištraukoje, turi omenyje garbingiausią Dievo buvimą laikų pabaigoje, kai „jis nušluostys kiekvieną

ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liūdesio nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo pirmiau, tas praėjo“. Tačiau mes dar tebesame tame pasaulyje, kuris nusakomas žodžiu „pirmiau“. Todel mums, krikščionims, tenka liudyti Dievo esamybę mirties, liūdesio ir kentėjimų akivaizdoje. Mes privalome liudyti Dievo buvimą tiems, kurie nėra jo patyrę. Tai byloja kiti šios dienos liturginiai skaitiniai. Apaštalo darbuose pasakojama, kaip nenuilstantis Paulius ir Barnabas keliauja iš miesto į miestą skelbdami žodį ir ragindami „išlaikyti tikėjimą“. Per apaštalų tarnystę Dievas „atvėrė tikėjimo vartus“, ir daugelis pagonių galėjo tikėjimu atpažinti jo buvimą.

Evangelijos skaitinyje Dievo buvimas nusakomas paprastai ir giliai. „Jis to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“. Šie Jėzaus žodžiai liudija, kad mylėdami kitus taip, kaip mus myli Jėzus, mes padarome jį esamą. Iš tikrųjų mūsų meilė yra mutus veikiantis jo meilės darbas (1 Jn 4, 11-12). Savo atsiveikinimo kalboje Jėzus kalba ne apie artimo meilę apskritai. Šis aukščiausias Jėzaus mokymas yra jo gyvybės ir mirties vaisius. Ši meilė nėra vien žmogaus draugystė. Tai paties Jėzaus meilės tauta.

Jono evangelijos skaitinys įveda mus į Paskutinės vakarienės menę. Judas išsėina į naktį, ir likusio mokinių būrio nebetendomi išdavystės šešėlis. Jėzus, tarsi vaduodamasis nuo slogaus išdavystės artumo, prabyla triumfo šūkniu: „Dabar žmogaus Sūnus pašlovintas ir Dievas pašlovintas per jį“. Tai skamba ne gedulingai, bet šventiškai ir džiaugsmingai. Ši evangelisto Jono „valanda“ apima mirtį, prisikėlimą, žengimą į dangų ir Dvasios atsiuntimą. Tuo momentu, kai Jėzus atsiduoda tamsos galybėms, suspindi jo šlovė, tiksliau, jame spinduliuoja Tėvo šlovė. Šiuo momentu Dievo Sūnus pasirodo kaip žmogaus sūnus ir Aukščiausias laikų pabaigos Teisėjas. Laikų pabaiga jau prasidėjo. Nors Jėzus nemato istorinės įvykių raidos, jis kontempliuoja šių įvykių amžinąją prasmę. Mes skelbiame šią „Jėzaus valandą“ per kiekvieną

Š m. kovo 4 d. su vardadieniu Tremtinių namuose buvo pasveikintas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas.

vieną Eucharistiją, švęsdami jo mirtį, prisikėlimą ir laukdami jo šlovingo atėjimo.

Pašlovinimas šiandienos skaitinyje nuskamba penkis kartus. Ši sąvoka dažnai apytinkama apaštalo Pauliaus laiškuose. Dabarties žmonės neretai žvelgia į šią sąvoką ganėtinai skeptiškai. Baroko meno puošnumas, didybė, dažnai egzaltuotos formos ne vienam žmogui siejasi su triumfalizmu ir jėgos rodymu. Šventajame Rašte ši sąvoka anaipol nereikia puošmenų, ji skamba labai galingai. „Jis parodė savo šlovę“, — rašo evangelistas Jonas Galilėjos Kanos epizode (Jn 2, 11). Be abejo, Kristaus prisikėlimas yra pats didžiausias jo šlovės pasireiškimas.

Kad geriau suvoktume Evangelijos skaitinio prasmę, atkreipkime dėmesį į žodelį „dabar“. Žmogaus sūnus būtent dabar yra pašlovintas; per jį dabar pašlovintas Dievas. Dabar Jėzus taria savąjį taip, atiduodamas gyvybę už mus. Jis apilėšia save, nešilaikydamas savo lygybės su Dievu (plg. Fil 2, 6-8). Atsisakydamas savo dievybės arba to, ką mes laikome jo šlovės pagrindu, jis tarytum „ištuština“ save, atiduodamas niekingiausiai, pagal žmonių supratimą, mirčiai ant kryžiaus. „O jeigu Dievas pašlovintas per jį, tai Dievas pašlovins jį pas save, — bemač jį pašlovins“. Tas bemač reikią prisikėlimą. Dabar, pasiukojimo mirčiai metu, Jėzaus didybė pasiekia kulminaciją.

Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 8

KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJOJE

• Kovo 20 d. Sielovados centre buvo šventiama Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena. Vyskupijos kunigams skaitytame pranešime „Žmonių dvasinės žaidros ir Susitaikinimo sakramentas“ vysk. J. Kauneckas analizavo, kokio kunigo šiandien laukia žmonės. Prelegentas akcentavo, jog dvasinę atgaivą žmonėms gali suteikti kunigas — maldos žmogus, pats atliekantis išpažintį. Anot vyskupo, šių dienų kunigas privalo jausti laiko pulsą. Po konferencijos katedroje buvo aukojamos šv. Mišios ir minimos vysk. M. Valančiaus 200-osios gimimo metinės. Šv. Mišias drauge su vysk. J. Matulaičiu ir kunigais koncelebravo ir pamokslą teosakė svečias vysk. J. Kauneckas. Kunigų dienos dalyviai taip pat buvo supažindinti su Kaišiadorių vyskupo J. Matulaičio parengtu potvarkiu vyskupijos dekanams dėl dekanato parapijų ir atlikti patikrinimą remdamasis Kaišiadorių vyskupo patvirtinta apklausos anketa. Taip pat būtina surengti konferenciją, kurioje būtų apžvelgti dekanato lankymo rezultatai bei skaitomi pranešimai Šventojo Rašto, liturgijos ar pastoracijos temomis.

BŪTINYBĖ ŠVESTI ATGAILOS SAKRAMENTA

Balandžio 2 d. popiežius surengė kasmetinį susitikimą su Apaštališkosios penitenciarijos nariais. Kreipdamasis į juos, Jonas Paulius II pabrėžė, kad „Jėzus yra vienintelis ir būtinas amžinojo išganymo tarpininkas (...). Būtent dėl šio amžinojo išganymo kyla būtinybė naudotis Jėzaus įsteigtomis malonės priemonėmis, tai yra sakramentais. Noras patiemis reguliuoti savo santykį su Dievu nepriklausomai nuo Bažnyčios ir sakramentų yra iliuzinis ir nieko gero nežadantis dalykas“.

Pasak Šventojo Tėvo, didelis tikinčiųjų antpludis prie klauksyklų jubiliejiniiais metais parodė, jog ši tema visuomet yra aktuali. Popiežius tvirtinimu, kad sakramentas galioti, tiek kunigas, tiek ir penitent turi tiksliai laikytis Bažnyčios nustatytos formos. „Svarbu nepamiršti, jog Rytų Bažnyčių Kanonų kodeksas 720 kanonas ir Kanonų teisės kodeksas 960 kanonas skelbia, kad individualus ir visišką nuodėmių išpažinimą bei individualus išsišimimas yra vienintelis įprastinis būdas sunkiai nusidėjusiam tikinčiajam susitaikyti su Dievu ir Bažnyčia. Todėl bendrasis išsišimimas, prieš tai individualiai neišpažinus nuodėmių, turi būti griežtai ribojamas privatomų kanoninių normų“, — sakė Šventasis Tėvas. Popiežius taip pat pabrėžė, kad nuodėmklausiai privalo tam skirti pakankamai laiko ir būti supratingi tikinčiųjų atžvilgiu. Nuodėmklausys negali reikšti savo asmeninės moralės, asketizmo ar savo nuodėmės, jis turi atspindėti tiesą, kurią saugo bei laiduoja Bažnyčia per savo Magistriumą Jonas Paulius II taip pat akcentavo, jog Susitaikinimo sakramento nevalia paisyti su psichoterapija, kuri jo būdu negali pakeisti šio sakramento.

BŽ, 2001 m. Nr. 7

RENGINIAI JONAVOJE

Sausio mėnesį Jonavos katechetikos centras parapijiečiams organizavo paskaitą apie eutanaziją. Jonavos 3-iosios vidurinės mokyklos katechetė, VDU Katalikų teologijos fakulteto magistrantė A. Galinytė, pateikdama pavyzdžių iš Olandijos, kur eutanazija įteisinta, praktikos, bandė pažvelgti į tai moraliniu aspektu. Parapijos klebonas dekanas V. Grigaravičius akcentavo kiekvieno ligonio išgyvenamos kančios prasmę. Paskaitoje dalyvavo ir savo mintis išsakė ir Jonavos ligoninės vyr. gydytoja A. Dienienė.

Jonavos parapijoje prasidėjo antrasis programos „Atgailos“ etapas. Programos koordinatore N. Kilešienė iniciatyva buvo patikslinti dalyvių sąrašai, aptartas grupelių dar-

bo laikas. Vasario 24 d. buvo surengta vigilija, o vasario 25 d. pradėta nagrinėti pirmoji antrojo etapo tema „Ryzkis“. Jonavos parapijos klebonui dekanui V. Grigaravičiui pritarus, parapijoje rengiamasi įkurti Švč. Sakramento adoracijos koplyčią. Vasario mėnesį parapijiečiai su ses. R. Budvyte kalbėjosi apie amžinosios adoracijos prasmę ir reikšmę, parapijos atsakomybę rengiant tokią koplyčią.

Vasario 24 d. Jonavos bažnyčioje paminėtas vyskupo M. Valančiaus 200 gimimo metų jubiliejus. Ta proga aukotos šv. Mišios. Parapijos klebonas dekanas V. Grigaravičius gausiam parapijiečių būriui kalbėjo apie vyskupo M. Valančiaus pastoracinę veiklą, pastangas leisti ir platinti lietuviškas knygas, pagalbą knygnešiams, 1863 m. sukilėliams.

BŽ, 2001 m. Nr. 5

TIKYBOS MOKYMO 10-METIS

Sausio 20 d. Telšiuose buvo paminėtas tikybos mokyklos dešimtmetis. Šventė prasidėjo Telšių katedroje šv. Mišiomis, kurias drauge su kitais i minėjimą atvykusiais kunigais aukėjo vyskupai A. Vaičius ir J. Kauneckas. Turiningame pamoksle skaudžią Bažnyčios ir tikybos mokyklos istoriją Lietuvoje apžvelgė Katechetikos centro vadovas dr. kun. R. Vėlavičius.

V. Borisevičiaus katalikiškoje vidurinėje mokykloje vykusioje konferencijoje tikybos mokytojus pasveikino vysk. A. Vaičius. Mokytojams, kurie prieš dešimt metų palikę savo įprastus darbus atėjo dėstyti vaikams tikybos ir tebesidarbuoja ligi šios dienos, buvo įteikti padėkos raštai. Konferencijoje kalbėjo pirmasis Telšių katechetikos centro vadovas, penkerius metus dėstęs tikybą katalikiškoje mokykloje ir beveik visą dešimtmetį vadovavęs būsimųjų kunigų dvasiniam ugdymui Telšių kunigų seminarijos vysk. J. Kauneckas. Kritiškai vertindamas tikybos mokymą, jis akcentavo, jog kasmet mažėja šių disciplinų lankančių mokinų, ypač vyresnėse klasėse. Anot ganytojo, tikybos pamokų kokybė nukentia ir dėl tikybos vadovėlių stygiaus, ir dėl nepakankamos tikybos mokytojų kvalifikacijos, ir dėl to, kad tikybos pamokos nelaiškomos lygiavertėmis su kitais mokomaisiais dalykais.

Konferencijoje apie religijos dėstymo ypatingumą kalbėjo Telšių rajono savivaldybės Švietimo skyriaus vyr. specialistė, kuriojanti etikos ir tikybos dėstymą mokykloje, I. Radzienė. Su tikybos mokytojų misija šiuolaikinėje visuomenėje konferencija dalyvius supažindino Kauno kunigų seminarijos klerikų ugdytojas kun. E. Vitulskis. Darbo patirtimi ir mintimis dalijosi mokytojai.

BŽ, 2001 m. Nr. 2

SKELBIMAI

**ELEKTROS
VEDIMAI – PATAISYMAI**
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „slidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

V.A.L. Auto Services
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams - nuolaidos. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183, 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.**
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Discount Computers
Home & Business Alarm Systems
Cheap or Free Long Distance
Online Hotel Booking
<http://www.COMMUTEFASTER.com>

LANGŲ PLOVĖJAI!
Reikalingi 100 žmonių. Pradėkite jau šiandien. Darbas nuo pirmadienio iki šeštadienio, 7 v. r. iki 4 v. p. Darbas po 2-3 žmones (vyrų ir moterų). Privalo turėti automobilį ir susikalbėti angliai. Patyrimas nebūtinas - išmokysime. Atlyginimas \$300 per savaitę vienam žmogui. Sumokėjime kiekvieną dieną. Užpildyti dokumentus šiandien - pradėti dirbti rytoj.
2101 Opden Ave., Downers Grove, IL 60515 (Ziebart building).
per šiuos duris. Tel. 630-757-6100.

Air Duct Cleaners & power washers
Work Monday — Saturday, 6:30 am-5 pm. Company van, paid training, year round work. Must speak English, have valid drivers license. Make \$700+ per week. No experience needed. Make application today & start tomorrow.
2101 Opden Ave., Downers Grove, IL 60515, (Ziebart building).
Estab. 4th floor.
Tel. 630-756-0001.

KONFERENCIJA LIETUVOS KARIUOMENĖS KAPELIONAMS

Kovo 26-29 d. Krašto apsaugos ministerijoje Lietuvos kariuomenės kapelionams buvo surengta konferencija pagal Christopher programą. Šio renginio iniciatoriai — JAV kariuomenėje apie 20 metų kapelionu dirbantis mons. Joseph Supa iš Vašingtono ir jo bendradarbiai kun. V. Fatena bei psichologijos dr. B. Smerekovska iš Čekijos. Šiuo tarptautiniu projektu siekiama keistis informacija, dalytis patirtimi siekiant Vakarų valstybių ir pokomunistinių šalių ordinariatų artimo bendradarbiavimo.

Konferencijoje pirmąjį dieną dalyvavę Lietuvos Respublikos kariuomenės vyskupas Eugenijus Bartulis pasidžiaugė naujais kariuomenės kapelionais. Aukodamas šv. Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje ganytojas pabrėžė tarnavimo dvasios būtinybę dirbant kapelionu.

Konferencijoje buvo akcentuojamos kariuomenės kapelionų tarnystės tapatybės gairės. Ypač naudingi buvo pranešimai apie JAV, Vokietijos ir Čekijos kariuomenės kapelionų darbo ypatybes, pobūdį ir reikalavimus. Pranešėjai kapelionus supažindino su minėtų valstybių kariuomenėse dirbančių žmonių dvasinio autoriteto pagrindais, mentalitetu ir tradicijomis, gvilveno kunigo pastoro racinio darbo aktualias kariuomenėje. Anot prelegentų, kariuomenės kapelionams keliami dvasiniai ir kariniai reikalavimai. Kariuomenės ordinarias skiria kapelionais tuos kunigus, kurie to nori, yra tokie tarnybai pasirengę, moka bendrauti, organizuoti ir yra kelerius metus dirbę parapijos pastoracijoje. Kariuomenės vadovybė reikalauja, kad kapelionai būtų fiziškai ir emociškai stabilūs, sulaukę tam tikro amžiaus, drausmingi ir kt.

Svetiųjų nuomone, kapelionas negalys dirbti parapijoje ir kariuomenėje. Anot jų, dirbantys dviejose skirtingose bendruomenėse kunigas yra tarsi pasidalijęs ir neįauga į karinių gyvenimą. Remiantis Slovakijos ir Čekijos kariuomenės kapelionų darbo patyrdžiais, konferencijos dalyviai buvo raginami ir drąsiai rodyti iniciatyvą, aktyviau dalyvauti kariniame gyvenime, daugiau laiko praleisti su kariais ir kt.

Konferencijos pabaigoje vyriausiasis kariuomenės kapelionas Juozas Gražulis, padėkojęs konferencijos vedėjams, aukštai įvertino jų patirtį, kuri naudinga kuriant Lietuvos kariuomenės ordinariato teisingą bazę. Šiuo metu tarnaujantys 14 kapelionų pareiškė norą dalytis patirtimi ir ateityje rengti panašaus pobūdžio susitikimus.

BŽ, 2001 m. Nr. 7

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7100
MOBL. (773) 580-8205

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas patamavimas
• Nuosavybių įkainavimas veitui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

**Sergantiems, vienikiems
žmonėms, kuriems reikia
priežiūros, jaukių, švarių namų ir
sveiko maisto — lauksime iš
„For your service“ agentūros visą
tai padarys. Skambinti Zitaui,
tel. 773-585-9067 arba
773-585-6709.**

**„Neringos“ stovykla leidžia
lietuviškai kalbančių ir kultūriniai
stiprių vadovų dirbti stovykloje
Mariboro, Vermonte, nuo birželio
25 d. iki rugpjūčio 27 d. Vadovai
paveda stovyklos programas,
gyvena su stovyklautojais ir prižiūri
jų kasdieninį gyvenimą. Vadovai
turi turėti patirties darbe su vaikais
(6-16 metų). Alga \$10.87 į val., 40
val. į sav. Susidomėję, pagal
valdžios nurodymus turi siųsti
reziumė anglų kalba šiuo adresu:
Job Order #625383, Jobs &
Training Division, Vermont
Department of Employment &
Training, P.O. Box 488,
Montpelier, VT 05601-0488.**

**Reikalinga moteris visai darbo
dienai. Reikia tvarkyti butą,
gaminti valgi. Privalo susikalbėti
angliškai, turėti patyrimo, geras
rekomendacijas. Darbas Dawn
Town. Tel. 312-253-1197 arba
312-253-1919.**

**Reikalingi daktarai su patyrimu
Amerikoje.**
Privalo turėti automobilį.
Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-808-9109
vakare nuo 8-10 val.
Susikalbėsite angliškai, rusiškai.

**Prancūzų vienuolynui
reikalinga virėja. Rašyti,
duodant savo adresą ir telefono
numerį. Rev. Jonas Bacevičius,
P.O. Box 980,
Kennebunkport, ME 04046.**

**Didelė amerikiečių kompanija
ieško daktaro, turinčio patirtį
Amerikoje, išorės darbams.
Tel. 847-928-1000, ext. 131.
Adresas: 9755 W. Farragut,
Rosemont, IL.**

Dievo Motinos parapijos klebonas Cleveland, OH, kun. Gediminas Kijauskas, SJ, ir ses. Albina Pajarskaitė, apsilankiusi iš Lietuvos.

Lino Johanssono nuotrauka.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

KODĖL REIKIA REMTI LIETUVOS BALETĄ

Spaudoje dažnai skaitome ir žiūrime Lietuvos baleto pasiekimus, žymius šokėjais, baleto pastatymais ir pasirodymais įvairiose kraštuose. Dauguma mūsų matę baleto spektaklius Lietuvos operos ir baleto scenoje Vilniuje, neabejotinai pastebėjo šokėjų profesionalumą, aukštą techniką, solistų meistriškumą, bet kartu ir kuklias dekoracijas, dar kuklesnius scenos rūbus, stoką vakarietiško choreografinių baleto. Trumpai sakant — finansų stoka.

Ar mums reikia remti Lietuvos baleto? Šis klausimas nėra naujas. Nors prieš II pasaulinį karą Lietuvos vyriausybė rūpinosi operos ir baleto reikalais, skyrė lėšų užsienio baleto choreografų algoms, naujiems baleto pastatymams, pritraukdavo Europoje žinomus baleto vadovus ir šokėjus, mokėdavo nematus pinigų dekoratoriams, bet atsirado daug skeptikų balsų. Pasirodė straipsniai spaudoje, kuriuose buvo keliamas klausimas, ar tikrai toks finansų skyrimas yra reikalingas. Į priekiaitūs gyvai ir taikliai atsakė V. Krėvė-Mickevičius, Balyš Sruga ir kiti rašytojai. Įdomu pastebėti, kad kai Lietuvos baleto debiutavo Londone 1935 metais, žinomiausias britų baleto kritikas ir baleto manas Arnold L. Haskell gyrė Lietuvą, sakydams: „Laimingas yra kraštas, kurio didelė dalis jo mato biudžetą yra paskirta pirmos klasės baleto“.

Istorija kartojasi ir dabar, kai Lietuvos baleto yra pasiekęs tokį svarbų momentą. Jam ypač reikalinga parama, kad dar aukščiau iškiltų, kad dar aukščiau pasiektų baleto meno viršūnes. Kadangi valstybė neturi pakankamai finansų, tokia parama turi ateiti iš baleto meno mėgėjų. Tai nieko naujo Vakarų pasaulyje, kur baleto ir opera be mėgėjų klubų, fondų, patronų ir palikimų neišsilaikytų.

Lietuvos baleto šiuo metu yra pajėgus, įdomus ir versatilus. Žinomas prancūzų baleto kritikas ir istorikas, rašydamas „Vilniaus baleto — 75-eri“ baleto meno žurnale, „Dance Conservatoire“ 2001 m. sausio mėn. Nr. 137, apibūdino: „O taip ištis, Vilniaus baleto yra vienas geriausių kolektyvų Europoje“.

Daugumoje pasaulio baleto trupės šoka įvairių tautų šokėjais ir trupės lieka jau netautinės. Pavyzdžiui, olandų Dans Netherlands baleto kom-

panijoje olandų reta, šoka beveik visi atvykę iš kitur. Taip nėra Lietuvos baleto trupėje, kur solistai yra jaunieji lietuviai. 1999 metais man teko didelę garbę keliauti kartu su Lietuvos baleto šokėjais į Lodzę, Lenkiją, kur vyko Tarp-tautinis baleto festivalis. Aš negalėjau nepastebėti, kaip po charakteringu lietuvišku šokėjų ir vadovų santūrumo ir kuklumo kiaučiu slypi didžiulė energija, begalinis potencialas ir kūrybingumas. Tai retas ir pagirtinas talentingų baleto artistų bruožas.

1998 m. kartu su Ramona Ratas, buvusia Australijos baleto šokėja, įkūrėme Lietuvos baleto bičiulių sąjungą (Friends of Lithuanian Ballet), kuri iki šiol su dideliu pasisekimu remia Lietuvos baleto finansiskai ir kitais visokeriopais būdais. Mes rodome Lietuvos baleto video filmus, leidžiame „FLB News“ laikraštuką, gauname aukas, rengiame varžytines ir loterijas, ir tokiu būdu sutelkiame finansų, kuriuos skiriame Lietuvos baleto. Mums padeda Lina Vitkauskaitė iš Čikagos. Aš pats iki šiol suteikiau 6 pri-
zų jauniems šokėjams. Visais atvejais mums pritaria ir padeda mūsų sąjungos patronai: Marilyn Jones Obe, buvusi Australijos baleto prima bale-
rina ir meno direktorė, ir Vik-toras Sliteris, Lietuvos gene-
ralinis garbės konsulas. Mūsų narių tarpe yra buvę Australi-
jos baleto šokėjai, menininkai, įvairių profesijų žmonės ir daugelis lietuvių ir australų baleto gerbėjų. Mūsų veikla susidomėjo įvairių kraštų žmonės, gavome laiškus iš JAV, Graikijos, Ispanijos ir Pakistano baleto manų.

Nežiūrint mūsų sėkmingos veiklos, turime pripažinti, kad Australijos lietuviai negali prisilygti nei skaičiumi, do-
sumu, nei finansiniu pajėgu-
mu prie jų — Amerikos ir Kanados tautiečių. Visi geri norai, siekimai ir projektai at-
simuša į pinigų. Todėl kvie-
čiame visus prisijungti prie Lietuvos baleto bičiulių ir pa-
remti Lietuvos baleto, skinan-
tį kelią į baleto meno aukšty-
bes. Jūsų vardas bus paminė-
tas ir niekuomet neužmirštas.

Informacijos kviečiame ie-
skoti internete „lithuanian balle-
ti“, arba rašyti mums elektro-
niniu paštu: HYPERLINK
mailto:Zalkus@jeack.com.au
zalkus@jeack.com.au arba
HYPERLINK
mailto:ramona@hightide.net.au
ramona@hightide.net.au arba

Jaunimo centro „pavasario mugeje“ Irena Karaliene, „Always with flowers“ gėlių parduotuvės savininke, prie savo prekystalio. Edvardo Šulciaus nuotrauka.

paprastu paštu man — 16 Nandina Street, Forest Hill Vic. 3131 Australia arba paštu Ramonai Ratas — PO Box 420, Spit Junction NSW 3088 Australia.

Jurgis Žalkauskas
Lietuvos baleto bičiulių
pirmininkas

PASTABOS DĖL
ISTOJIMO Į NATO

Paskutiniu laiku „Drauge“ buvo daug rašyta, kodėl mums reikia gauti pakvietimą į NATO. Skaitytojai buvo ragi-
jami rašyti Amerikos parei-
šinams, nuo kurių daug prik-
lausys šio pakvietimo gavi-
mas. Bet buvo primiršta prak-
tiškoji pusė: kam rašyti, k-
ką rašyti, kaip rašyti, ir t.t.
Pavyzdžiui, kad ir mano as-
meniškai atvejais. Šiandien
galvojau parašyti, jei ne ke-
liasdešimt, tai bent dešimt
laišku, o likusius atidėti vė-
lesniam laikui. Bet greit už-
kliuvau prie klausimo: kam
rašyti? Juk yra šimtas sena-
torių, gal apie 450 Kongreso
atstovų, dar koks šimtas svar-
bių pareigūnų prezidentūroje,
valstybės, tautinio saugumo
bei gynybos departamentuo-
se. Mano supratimu spren-
džiamąjį balsą turės Senatas
ir prezidentas. Senate dau-
giausia įtakos turės užsienio
reikalų komitetas, kurio pi-
rmininku yra respublikonas
Jesse Helms iš North Carolina
valstijos, o jo lyg ir pavaduo-
tu iš demokratų pusės yra Jo-

seph R. Biden iš Delaware.
Helms buvo mums visuomet
palankus, o Biden tik pasku-
tiniu laiku apsisprendė už pa-
kvietimą. Abu yra tarp 17 se-
natorių, paskutiniu laiku ragi-
nusių prezidentą George W.
Bush imtis vadovaujancio
vaidmens, 2002 metais kvie-
čiant į NATO naujas nares.

Tai yra jau gera pradžia. O
kur kiti komiteto nariai? Gal
mūsų veiksniai galėtų „išduo-
ti paslaptį“ ir „Drauge“ pa-
skelbti šio komiteto sudėtį,
taip pat vardus ir pavardes
visų 100 JAV senatorių. Mano
nuomone, kiekvienas raštin-
gas, save lietuviu laikantis ir
Amerikoje gyvenantis asmuo
kaip minimumą turėtų para-
šyti laišką kiekvienam šio
komiteto nariui, kurių, spėju,
yra apie 12-15. Nereikia ra-
šyti disertacijų. Užtektų po-
ros ar net vieno sakinio, pa-
vyzdžiui, „Dear Senator (jo ar
jos pavardė). I strongly urge
you to support the member-
ship in NATO for Lithuania,
Latvia and Estonia. It would
insure peace and stability in
Northern and Eastern Euro-
pe“. Voką adresuoti: The
Honorable (vardas ir pavar-
dė), United States, Washing-
ton, D.C., 20510. Kainuotų
tik apie penkis dolerius už
pašto ženklus. Šio komiteto
nariai yra ypač svarbūs dėl to,
kad jei jie viso Senato balsa-
vimui pristatytų rezoliuciją ar
įstatymą vienbalsiai arba be-
veik vienbalsiai, pilnas Sena-

tas paprastai patvirtina be
didesnių ginčų. Tai dėl to,
kad kiekvienas senatorius per
visą sesiją turi balsuoti šim-
tus kartų ir negali iki smulk-
menų įsigilinti į kiekvieną pa-
siūlytą rezoliuciją ar įstatymą.
Turi pasikliauti įvairių komi-
tetų daugumos nuomone, ku-
rie paprastai klausimą nuo-
dugniau išnagrinėja.

Iš 50 metų laiško rašymo
praktikos spėju, kad senato-
riai ir kiti pareigūnai daugiau
kreipia dėmesį į asmeninius
laiškus, rašytus ranka ar ma-
šinėle, negu į visų dalyvių
formalius per susibuvimą ar
kaip kitaip surinktus parašus
ant specialių lapų. Todėl aš
siūlyčiau, kad tie, kurie jau
pasirašė tokius kolektyvinius
prašymus, dar parašytų ir as-
meniškų laiškus.

Lauksiu prašytų informaci-
jų pasirodant „Drauge“. Ki-
taip negalėsiu atlikti savo pa-
reigos.

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

BALETO MOKYKLA NENAIGINAMA

Švietimo ir mokslo ministe-
rija nenaikina Vilniaus baleto
mokyklos — ją kartu su M. K.
Čiurlionio menų gimnazija ke-
tinama sujungti į Nacionalinę
M. K. Čiurlionio menų mo-
kyklą.

Atskira Vilniaus baleto mo-
kykla įkurta 1986 m. Nuo
1960 m. ji veikė kaip tuome-
tinės M. K. Čiurlionio meno
mokyklos dalis. (ELTA)

It makes a world of difference when you fly SAS
to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

*Schedule subject to change without notice.

DRAUGAS, 2001 m. gegužės 15 d., antradienis

5

A. † A.

BERNICE ZAYNER

Mirė 2001 m. gegužės 9 d.

Gyveno Fairfield, California.

Nuliūdę liko: sūnus Gerald F. Zayner, sūnus Theodore su žmona Donna Zayner, duktė Kathleen su vyru Rae Lanpheir, anūakai Christopher su žmona Stefanie Zayner, Amanda su vyru Jose Hernandez, Pat su žmona Katie Cook, Tory su vyru Rich Johnson, Michael Cook ir Tavin Lanpheir, sesuo Adeline su vyru Bruno Sargent.

A. a. Bernice buvo mylima žmona a. a. Frank Zayner, sesuo a. a. Ann ir Frank Lawrence, a. a. Stelle ir Phil Gillis.

Velionė bus pašarvota trečiadienį, gegužės 16 d., nuo 4 v.p.p. iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL. Šv. Mišios už velionės sielą bus atšaukiamos ketvirtadienį, gegužės 17 d., 9:30 v.r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Po Mišių velionės palaikai bus palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę: sūnūs, duktė, anūakai, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

Pranešame, kad 2001 m. gegužės 11 d. staiga mirė

A. † A.

Inžinierius ZENONAS MILUNAS MILIJANAVIČIUS

Velionis gyveno Rancho Palos Verdes, Kalifornijoje. Giliame liūdesyje liko žmona Bronė, duktė Gailė, postūnis Vigintas Šlutas su šeima, brolis Anatolijus Milunas su žmona Danute bei jų sūnūs Rimas ir Vytenis su šeimomis, pusseserė Irena Jankowska su šeima Lenkijoje, pusseserės Nijolė Kuzmienė ir Valerija Karinauskienė su šeimomis Lietuvoje bei kiti giminės.

Laidotuvės privačios.

Šv. Mišios už a. a. Zenoną Miluną bus laikomos gegužės 17 d., ketvirtadienį, 11 v.r. Šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, Kalifornijoje.

Nuliūdę: žmona Bronė, duktė Gailė ir brolis Anatolijus.

Mylimam Broliai

A. † A.

Dr. RAMŪNUI MOTEKAIČIUI

mirus, mielą Šiaurės Amerikos Lietuvių Muzikos sąjungos revizijos komisijos pirmininką, pianistą MANIGIRDĄ MOTEKAITĮ, velionio žmoną VERONIKĄ ir vaikus MILDĄ, KAZĮ, LIUDĄ ir BRONĮ bei jų šeimas ir uošvę LIUCIJĄ TJŪNĖLIENĘ nuoširdžiai užjaučia ŠALM sąjungos valdyba ir „Muzikos žinių“ redakcija:

Faustas Strolia

Antanas Giedraitis

Dr. Loreta Venclauskienė

Birutė Mockienė

Darius Polikaitis

Kazys Skaigirys

Daiva Kimtytė-Avižienė

Stasys Slizys

A. † A.

Dr. RAMŪNUI MOTEKAIČIUI

mirus, sūnų KAZĮ, brolių MANIGIRDĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Gailė ir Robertas Vitai

A. † A.

ZENONUI MILŪNUI

mirus, jo žmoną BRONĘ su šeima, brolių ANATOLIJŲ MILŪNĄ su žmona DANUTE, VYTENĮ MILŪNĄ su šeima, RIMĄ MILŪNĄ su šeima ir kitus giminės nuoširdžiausiai užjaučiame skausmo valandoje ir kartu liūdimė.

Ramutė Vyšnia

Auronė ir Phillip Sauer

Phillip Sauer

Erich Sauer

DRAUGA — atminime savo testamentu

SĖKMINGŲ METŲ PRISIMINIMAI

Atkelta iš 3 psl.

— Prieš beveik dvejus metus LF Garbės komitete iškėliau idėją steigti LF (analogija Nobelio premija) kasmetines 4 premijas iki 25,000 dol. asme-
nims ar organizacijoms, vyk-
džiusioms ypatingą veiklą ar
darbus švietimo, mokslo,
kultūros ir visuomeninės veik-
los srityse Lietuvoje ar už-
sienyje (išsivijoje) pažymėti.
Dr. J. Valačio vadovaujamas
LF Garbės komitetas ir vėliau
adv. A. Oščio vadovaujama LF
taryba bei LF valdybos pirm.
P. Kilius pritarė tai idėjai. Su
atitinkamomis pastabomis ir
siūlymais tai idėjai pritarė ir
LF narių suvažiavimas 2000-
aisiais. Kaip bandymas, pra-
ėjusiais metais 25,000 dol.
premija buvo paskirta švie-
timo reikalams. Nuo šios pre-

mijos pasisekimo priklausys
kitų premijų ateitis. Nelabai
norėjau, bet LF taryba tą pre-
miją pavadino „Lietuvių fondo
steigėjo dr. Antano Razmos“
vardu.

— Kokią Pats matai LF ateitį? Juk per ateinančius 10 metų daugelis dabarti-
nių fondo vadų pasitrauks
iš visuomeninių darbų ir
pensiją. Ko linki LF ateit-
tyje?

— Už dešimties metų Lietu-
vių fondas švęs savo aukštinį
jubiliejų. Tikiuosi, kad bu-
simieji fondo vadovai išlaikys
LF pradinę dvasią, kurioje
viešpatuoja savanoriškumas,
atvirumas, draugiškumas, są-
žiningumas, profesionalumas.
Tikiuosi, kad nebus vietos as-
meniniams interesams. Ste-
bėdama jaunus fondo vado-
vybėje dirbančius žmones, ne-
turiu abejonių ir numatau
šviesių fondo ateitį.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jauniausia Meno mokyklės kanklininkė – Indrė Bielskute su mokytoja Genė Razumiene. Tikimės, jog Indrė dalyvaus I JAV lietuvių jaunųjų atlikėjų festivalyje, kuris vyks birželio 2-3 dienomis.

Vyresniųjų lietuvių centras „Seklyčioje“ gegužės 16 d., trečiadienį, 2 val.p.p. paminės Motinos dieną, dalyvaudami aktorė Nijolė Martinytė. Kvietiami ir laukiamie visi atvykstant pasiklausyti Nijolės rinkinių minčių, skirtų Motinoms, ir savo širdyse prisiminimais pilsime meilės vainiką. Mamai. Po programos bus bendri pietūs. Atvykite!

Iš arti ir toli

KANADA

„Tėviškos žiburių“ metinis pokylis praėjo gana sėkmingai, nors jau didelė rėmėjų dalis nukeliavo amžinybėn. Vakarone žodžių pradėjo redaktorė Ramunė Sakalaite-Jonaitienė. Meninę dalį atliko smuikininkas Atis Bankus, akompanuojant Ilonai Beresnevičienei. Buvo gausūs laimėjimai. Invokaciją sukalbėjo vyr. „T.Ž.“ redaktorius prel. P. Gaida, po to vakarienė. Dalyvavo, iš Lietuvos atvykęs anglų kalbą studijuoti būrys karininkų, kurie mielai pasikalbėjo su tautiečiais įvairiais Lietuvos reikalais.

Toronto Prisikėlimo parapijos Kredito kooperatyvas surengė 38-tą metinį susirinkimą, kuriame buvo pateikta 2000-jų metų apyskaita. Valdymo pirm. dr. Č. Jonys kalbėjo įvairiais kooperatyvo reikalais. Kooperatyvas 2000-aisiais turėjo daugiau pelno, nei 1999 m. Per 2000-ųjų metus skelbimams ir aukoms kooperatyvas išleido per 116,000 dolerių. Už praėjusius metus buvo grąžinta taupytojams bei skolintojams 11 proc. Tarp kitko, bankelis moka daugiau palūkanų nei Kanados bankai ir taip pat duoda paskolas geresnėmis sąlygomis.

Po susirinkimo nariai buvo pavaikinti vakariene. Su registracijos bilietu buvo laimingiesiems ištrauktiems bilietams skirtos 25 ir 50 dolerių laimėjimų sumos. Kooperatyvas turi du skyrius ir sekmadieniais aptarnauja savo narius. Kooperatyvas yra persikėlęs į naujas ir gražias patalpas šalia naujosios Prisikėlimo bažnyčios; 3 Resurrection St. Toronto, Ont. Kitas skyrius veikia prie Lietuvos Kaninių parapijos Mississauga, Ont. **Stasys Prapakas**

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 2001 m. balandžio 15 d. Sun City miestelyje, CA, mirė Gaudentas Baltrušaitis. Gimęs 1905 m. lapkričio 5 d. Vilkaviškyje, a. a. G. Baltrušaitis iš Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios 2001 m. balandžio 23 d. buvo palaidotas Kalvarijų kapuose šalia savo brolio Justino. Paskutinius kelerius metus Gaudentui sergant jį slaugė jo pusės sesė Milda Stankevičienė, kuri šia proga dėkoja kunigui S. Anužiui už pamaldas ir laidotuvių apeigas, o taip pat ir visiems, kurie jai bent kuc padėjo ir dalyvavo pusbrolio laidotuose.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė š. m. gegužės 20 d., sekmadienį, 12 val. rengia gegužinę šaulių namuose. Pietūs – nuo 12 val. iki 3 val.p.p. Gros Kosto Ramanausko orkestras, veiks laimės šulinys, bus ir kitų įvairumų. Visi kviečiami ir laukiami.

Priešvasarinis pabendravimas! Kol dar neišsiskirstė vasaros atostogoms, Cicero apylinkės LB valdyba rengia visų lietuvių malonų pabendravimą. Kaip ir kiekvieną sekmadienį šv. Antano parapijos bažnyčioje Mišios – 9 val. Gegužės 20 d., tuoj po šv. Mišių, parapijos salėje rengiamas pasivažiavimas kugeliu, kava ir pyragais. Rengėjai maloniai kviečia būtinai užsukti į salę, skaniai pasivažinti ir maloniai praleisti laiką su draugais.

Dailininkės Lidijos Balčiūnaitės tapybos darbų parodos atidarymas šį penktadienį, gegužės 18 d., neįvyks. Atidarymas atidedamas vėlesniam laikui.

Lietuviškos interneto naujienos: „Žemaičių žemė“ – žemaičių kultūros draugijos ketvirtinis leidinys http://samogitia.mch.mii.lt/kultura/zeimaiciu_zemea.htm

Artpautiniai prekybos rūmai – Lietuvos nacionalinis komitetas <http://www.trpl.lt/> Lietuvos finansų analitikų asociacija <http://www.finansai.lt/> Poetinis Druskininkų ruduo 2001 <http://www.pen.lt/>

„Lituanus“ – Amerikos lietuvių ketvirtinis žurnalas anglų kalba <http://www.lituanus.org/>

Iš arti ir toli

Jeigu norite prisidėti žmogų ar bendrovę, kuri suremontuotų, pataisytų jūsų namus, pasitikrinkite, ar jie turi licenziją darbui. Tai padaryti galite skambindami tel. 312-744-9400 (Department of Consumer Services) arba internete www.cityofchicago.org/ConsumerService.org

Latvių interneto puslapis newsletter@latviansonline.com praneša, kad 2001 m. birželio 4-liepos 27 d. The University of Iowa vyks Baltų studijų vasaros instituto rengiami kalbų kursai. Daugiau informacijos apie šiuos kursus atrasite internete <http://www.uiowa.edu/~cres/>

Renginiai

Apie tai, kas kiekvieną savaitę vyksta Chicago Cultural Center, galite sužinoti, pasiskambinę tel. 312-346-3278 arba internete

www.cityofchicago.org/Tour/CulturalCenter/

Šis Čikagos vidurmiestyje įsikūręs kultūros centras veikia: pirmadieniais-trečiadieniais nuo 10 val. iki 7 val.; ketvirtadieniais – nuo 10 val. iki 9 val.; penktadieniais – nuo 10 val. iki 6 val.; šeštadieniais – nuo 10 val. iki 5 val.p.p. ir sekmadieniais – nuo 11 val. iki 5 val.p.p. Nuo antradienio iki šeštadienio 1:15 val.p.p. po šį centrą rengiamos nemokamos ekskursijos. The Chicago Cultural Center įsikūręs 78 E. Washington Str.; 312-744-6630.

Poetė Nijolė Miliauskaitė

Gegužės 19 d., šeštadienį, 7 v. v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje ir gegužės 20 d., sekmadienį, 12:30 v.p.p. PLC, Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje, vyks **Poezijos dienos**. Jų svečiai – poetai iš Druskininkų – Nijolė Miliauskaitė ir Vytautas Bložė, kuriuos pristatys prof. dr. Violeta Kelertienė ir literatūros logas Algirdas Titus Antanaitis.

Nijolė Miliauskaitė, poetė, 2000 m. Kultūros ir meno valstybinės premijos laureatė – penkių knygų autorė. Jos eilėraščiųose atgyja beveik pasakiška, tačiau labai konkreti, tapybiška namų erdvė – kambarys, siuvanti moteris. Bet kokio pagrazinancio epiteto vengiančioje jos poezijoje iškalbingiausias būna moters drabužis. Skaudi asmeninė patirtis nedeklaruojama, ji atsiveria kalbant su daiktu, augalu, savo vaikystės atspindžiu.

Kovo mėnesio pabaigoje Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyko paskaita „Inteligentijos formavimosi Lietuvos problemos ir V. Kudirkos Lietuvos modernizacijos programa“, kurią skaitė Vilniaus universiteto tarptautinių santykių instituto profesorius dr. Vladas Sirutavičius. Nuotraukos iš kairės: Stanley Balzekas jaunesnysis, Karle Vaitkute, prof. dr. Vladas Sirutavičius, Aušra Veličkaitė, prof. dr. Violeta Kelertienė.

„Dainavos“ vyrų oktetas. Iš kairės: vadovas Darius Polikaitis, Kastytis Šoliūnas, Audrius Polikaitis, Marius Tijūnelis, Marius Polikaitis, Liudas Landsbergis ir Tadas Stropus.

GRAŽŪS VYRAI GRAŽIAS DAINAS GRAŽIAI DAINAVO

Gegužės 11 d. Lemonte, IL, PLC Lietuvių dailės muziejuje, įvyko „Dainavos“ (vadovas Darius Polikaitis) ansamblio vyrų oktetų koncertas. Kaip patys ansamblio dalyviai prisistatydami sakė, jie į šį vakarą daug vilčių nedėjo, todėl perpildyta klausytojų salė buvo jiems didelė staigmena ir paskatinimas. Vakarą praėjo nepaprastai nuotaikingai: dainininkai norėjo patikti savo klausytojams, ir jie pasiekė savo tikslą, salė labai entuziastingai reagavo į kiekvieną įdomesnę koncerto momentą.

Koncerto programos pirmoje dalyje skambėjo harmonizuotos lietuvių liaudies („Suskyniau skynimą“, harm. J. Zdanavičiaus; „Šeriau žirgelį“ ir „Ant kalno gluosnys“, harm. M. K. Čiurlionio; žemaičių „Pempel, pempel“, harm. A. Adomaičio ir kt.) ir kompozitorių sukurtos (J. Tamulionio „Greitakalbės“, A. Jurgučio „Gvazdikai“, L.W. Beethoven „Naktis“ ir kt.) dainos. Atskirai paminėtina Algimanto Bražinsko puiki daina jaudinančiais žodžiais „Tėvyne Lietuva“, nes tarp klausytojų buvo šios dainos žodžių autorius Vytautas Bložė su žmona, irgi poete, Nijole Miliauskaitė, atvykę į Poezijos dienų renginius Čikagoje.

Pradėdamas antrąją dalį oktetų vadovas Darius Polikaitis pasakė: „Kadangi mes esame gimę ir auge Amerikoje, esame ir dviejų kultūrų – lietuvių ir amerikiečių – žmonės, todėl repertuare turime ir angliškų dainų („My Lord

What a Morning“ – tradicinis negrų „spiritual“, harm. R. L. Gilliam; „Down in the Valley“ – amerikiečių liaudies daina iš Centucky, harm. George Mead ir kt.).

Negalima nepaminėti ansamblio programą jungiančio žaismingumo, vaidybos elemento ir ryškaus rezisavimo. Kadangi po išradinai parengto koncerto visi klausytojai buvo pakviesti prie išradinai paruoštų užkandžių stalo, galima daryti drąsą išvadą, kad dainininkai ir jų akompaniatorius buvo verti savo mamų, kurios tas vaišes ruošė (koncertas vyko Motinos dienos išvakarėse ir gėles, kurias koncertuotojai gavo koncerto metu, žinoma, dovanoję savo mamoms, kurių čia buvo nemažai. O, kaip pranešė vakaro vedėjas, Liudas Landsbergio mama ir tėvelis, gyvenantys Washington, lydi juos visose kelionėse).

Koncerte dalyvavo Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis, Darius Polikaitis (vadovas), Marius Polikaitis, Tadas Stropus, Kastytis Šoliūnas, Marius Tijūnelis ir akompaniatorius Vidas Neverauskas. Beje, šį koncertą galima būtų pavadinti atsiveikimu su vienu iš savo draugų: Marius Tijūneliu, kuris, baigęs medicinos studijas, išvažiuoja į Los Angeles atlikti rezidentūros. Kolegos koncertui baigiantis surengė jam nuotaikingą atsiveikimo ceremoniją.

„Dainavos“ vyrų ansamblis jau plačiai žinomas ir mėgiamas Amerikos lietuvių išeivijos, bet ne visi žino jo istinkamą privalomąjį karo tarnybą buvo 62 proc., o 2000 m. – beveik 61 proc. Netinkamai 1999 m. buvo pripažinti 25 proc., 2000 m. – 27 proc.

Tie skaičiai neturėtų baiginti išeivijos skaitytojų, kad Lietuvos jaunimas yra ligotas. Seime pristatydami nacionalinę sveikatos koncepciją, Kauno medicinos universiteto rektorius pareiškė, kad pagal išsivystymą Lietuvos jaunuoliai užima labai aukštą vietą Europoje. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad ir kariuomenėje ateina tik tie, kurie patys to nori, o ir po šiai dienai visuomenėje labai paplitusi praktika vengti savo sūnus leisti į kariuomenę. Todėl į šaukimo punktus ateina paprastai neturintys kur pasidėti, dažniausiai kaimo, ypač Rytų Lietuvos, jaunuoliai. Tai netiesiogiai patvirtintų gydytojo teiginį, kad daugėja jaunuolių su psichiniais sutrikimais ir intelekto stoka. Studentai ir kariuomenę taip pat neimami.

Audronė V. Škiudaitė

Atslysta paminėti

„Trimitas“ 2001 m. Nr. 4. Leidžia Lietuvos šaulių sąjunga, Laisvės al. 34, Kaunas. Naujausiam šaulių žurnale skaitytojas ras žinių iš įvairių Lietuvos vietų, kur tik veikia ši organizacija, taip pat ir iš Toronto (Kanada), Čikagos, Los Angeles (JAV). Žurnalo redaktorė Marija Lūžytė rašo, kad gausėja šaulių gretos: 1998 m. iš viso buvo 4560 šauliai; 2001 m. – 7424. Auri-mas Kuckailis pasakoja apie jaunųjų šaulių tradiciją Kovo 11-ąją duoti pasižadėjimą.

Susirūpinę vertiančia žinia „Trimito“ korespondentas praneša pokalbį su gydytoju kpt. Vilium Kotiubaicu: šauk-tinių sveikata blogėja. 1999 m.

tinkamą privalomąjį karo tarnybą buvo 62 proc., o 2000 m. – beveik 61 proc. Netinkamai 1999 m. buvo pripažinti 25 proc., 2000 m. – 27 proc.

Tie skaičiai neturėtų baiginti išeivijos skaitytojų, kad Lietuvos jaunimas yra ligotas. Seime pristatydami nacionalinę sveikatos koncepciją, Kauno medicinos universiteto rektorius pareiškė, kad pagal išsivystymą Lietuvos jaunuoliai užima labai aukštą vietą Europoje. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad ir kariuomenėje ateina tik tie, kurie patys to nori, o ir po šiai dienai visuomenėje labai paplitusi praktika vengti savo sūnus leisti į kariuomenę. Todėl į šaukimo punktus ateina paprastai neturintys kur pasidėti, dažniausiai kaimo, ypač Rytų Lietuvos, jaunuoliai. Tai netiesiogiai patvirtintų gydytojo teiginį, kad daugėja jaunuolių su psichiniais sutrikimais ir intelekto stoka. Studentai ir kariuomenę taip pat neimami.

Audronė V. Škiudaitė

Iš arti ir toli

„DUMAI“ – NAUJAS INTERNETO PUSLAPIS

„Dumai“ – tai naujas, Kanadoje gyvenančių lietuvių sukurta elektroninis laikraštis, kuriame rasite jums reikalingą informaciją apie Kanados

toriją, todėl pasinaudokime Audriaus Polikaitio pasakojimu, kurį jis įterpė tarp pirmosios ir antrosios dalies, ir pasekime šešerių metų kolektyvo veiklą. „1995 m. rudenį būs draugų paprašė atlikti programą studentų ateitininkų vakaronėje, – sakė Audrius. – Tai įvyko kaip tik šioje salėje, ant šios scenos. Atrodo, neblogai pasisekė, todėl po to ir kilo mintis sudaryti vyrų oktetą. Tuo metu negalėjome įsivaizduoti, kad tiek pasieksime ir tiek apkeliausime: buvome Cleveland, Detroit, Florida, Washington, DC, New York. Paskui pagalvojome, kad reikia įamžinti tai, ką darome. 1999 m. vasarą praleidome įrašų studijoje – parengėme įrašą ir 2000 m. sausio mėn. vėl čia, šioje scenoje, jį pristatėme. Po to reikėjo vėl keliauti – padengti įrašo išlaidas. Keliaujome į Los Angeles, Torontą. Vien šiais metais jau koncertavome Los Angeles, Floridoje, Toronte. Prieš tris savaites oktetas buvo nuykęs į Philadelphia ir koncertavo tenyktėi lietuvių bendruomenei.

Per 6-erius metus oktetą dalyvių gyvenimas keitėsi, veikdamas ir patį oktetą: kai kurie baigė mokslus, pradėjo dirbti, kiti baigė darbus ir pradėjo mokytis, vieni susilaukė daugiau vaikų, kiti apsisėdė, treti susižadavo, dar kiti baigė savo draugystes... Baigdamas vakaro vedėjas Audrius sakė: „Dainuojame todėl, kad mums smagu dainuoti ir tikimės, kad ir jūs pasidžiaugiate lietuviška daina, kurią mes taip mylime“. Tai buvo tikra tiesa, ir to klausytojai neslėpė.

Audronė V. Škiudaitė

lietuvių gyvenimą ir ne tik tai. Čia skelbiamos naujausios žinios iš vietinių apylinkių bei įvairenybės iš kitur, bus spausdinami renginių skelbimai, vedamos diskusijos ir t.t.

Pagrindinis „Dumų“ tikslas – padėti naujakuriams integruotis į Kanados visuomenę. „Dumai“ suteiks visiems lietuviams priemonę nevaržomai išreikšti savo nuomonę bei mintis. Taip pat suteiks galimybę reklamuotis, pasiūlyti naujas nuorodas, tinkančias skatinti tarpusavio bendradarbiavimą ir bendravimą. Taigi galutinis „Dumų“ tikslas – sujungti kiek galima daugiau lietuvių, gyvenančių už Lietuvos ribų.

„Dumų“ interneto adresas – <http://www.dumai.ca>

Raimundas Laurinavičius redaktorius

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 706-388-0664. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu.